

**RAPORT SAMOOCENY
OCENA PROGRAMOWA**

**UCZELNIA ŁAZARSKIEGO
WYDZIAŁ MEDYCZNY
KIERUNEK LEKARSKI**

**Profil ogólnoakademicki
Jednolite studia magisterskie
Studia stacjonarne
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uczelnia Łazarskiego, ul. Świeradowska 43, 02-662 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Lekarski

Poziom studiów: jednolite studia magisterskie

Formy studiów: studia stacjonarne

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek

Dyscyplina wiodąca: nauki medyczne 95 %; dyscyplina dodatkowa: nauki o zdrowiu 5%

Dyscyplina wiodąca

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki medyczne	348	95%

Dyscyplina dodatkowa

Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki o zdrowiu	18	5%

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Paweł Olszewski	dr hab., p.o. Dziekana Wydziału Medycznego
Tadeusz Płusa	prof. zw. dr hab., Prodzikan ds. dydaktycznych i naukowych
Elżbieta Makomaska-Szaroszyk	dr, Prodzikan ds. studenckich
Michał Sutkowski	lek. med., Prodzikan ds. rozwoju
Adrian Chojan	Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia
Magdalena Kos	Specjalista ds. nauki i jakości kształcenia
Katarzyna Dołkowska	Kierownik Dziekanatu Wydziału Medycznego

Spis treści

Efekty uczenia się	4
Prezentacja uczelni	23
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	24
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	24
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	30
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	36
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	39
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	44
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	48
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	50
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	52
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	59
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	60
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	65
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące kierunku lekarskiego	67
Tabela 1. Liczba studentów na kierunku lekarskim	67
Tabela 2. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku lekarskim	67
Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medyczne oraz nauki o zdrowiu	68
Tabela 4. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych	70

Efekty uczenia się

Ogólne efekty uczenia się

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) objawy i przebieg chorób;
- 3) sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych;
- 4) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu lekarza oraz zasady promocji zdrowia, a swoją wiedzę opiera na dowodach naukowych;
- 5) metody prowadzenia badań naukowych.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego;
- 2) rozpoznać stany zagrażające życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej;
- 3) zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki;
- 4) wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki;
- 5) planować własną aktywność edukacyjną i stale doksztalać się w celu aktualizacji wiedzy;
- 6) inspirować proces uczenia się innych osób;
- 7) komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta oraz przekazać niekorzystne informacje;
- 8) komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą;
- 9) krytycznie oceniać wyniki badań naukowych i odpowiednio uzasadniać stanowisko.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
- 2) kierowania się dobrem pacjenta;
- 3) przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
- 4) podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
- 5) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
- 6) propagowania zachowań prozdrowotnych;
- 7) korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
- 8) formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
- 9) wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
- 10) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
- 11) przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Szczegółowe efekty uczenia się

A. NAUKI MORFOLOGICZNE (w tym: anatomia, histologia, embriologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A.W1. mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim;

A.W2. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);

A.W3. stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami;

A.W4. podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;

A.W5. mikroarchitekturę tkanek, macierzy pozakomórkowej i narządów;

A.W6. stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska, etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych).

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

A.U1. obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji;

A.U2. rozpoznawać w obrazach z mikroskopu optycznego lub elektronowego struktury histologiczne odpowiadające narządom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją;

A.U3. wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;

A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia przeglądowe, badania z użyciem środków kontrastowych, tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy);

A.U5. posługiwać się w mowie i w piśmie mianownictwem anatomicznym, histologicznym oraz embriologicznym.

B. NAUKOWE PODSTAWY MEDYCyny (w tym: biofizyka, biologia molekularna, biochemia z elementami chemii, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, cytofizjologia, informatyka i biostatystyka)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.W1. gospodarkę wodno-elektrolitową w układach biologicznych;

B.W2. równowagę kwasowo-zasadową i mechanizm działania buforów oraz ich znaczenie w homeostazie ustrojowej;

B.W3. pojęcia: rozpuszczalność, ciśnienie osmotyczne, izotonia, roztwory koloidalne i równowaga Gibbsa-Donnana;

B.W4. podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych;

B.W5. prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy i czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi;

B.W6. naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;

- B.W7. fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów;
- B.W8. fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania;
- B.W9. fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań;
- B.W10. budowę prostych związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych;
- B.W11. budowę lipidów i polisacharydów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;
- B.W12. struktury I-, II-, III- i IV-rzędową białek oraz modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie;
- B.W13. funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatyny;
- B.W14. funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe metody stosowane w ich badaniu, procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek, a także koncepcje regulacji ekspresji genów;
- B.W15. podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ na nie czynników genetycznych i środowiskowych;
- B.W16. profile metaboliczne podstawowych narządów i układów;
- B.W17. sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;
- B.W18. procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu;
- B.W19. w podstawowym zakresie problematykę komórek macierzystych i ich zastosowania w medycynie;
- B.W20. podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich oraz funkcje krwi;
- B.W21. czynność i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka, w tym układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego i powłok skórnych oraz zależności istniejące między nimi;
- B.W22. przebieg i regulację funkcji rozrodczych u kobiet i mężczyzn;
- B.W23. mechanizm starzenia się organizmu;
- B.W24. podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych układów i narządów, w tym zakresy norm i czynniki demograficzne wpływające na wartość tych parametrów;
- B.W25. związek między czynnikami zaburzającymi stan równowagi procesów biologicznych a zmianami fizjologicznymi i patofizjologicznymi;
- B.W26. podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych, arkusze kalkulacyjne i podstawy grafiki komputerowej;
- B.W27. podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;
- B.W28. możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza;

B.W29. zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań in vitro służących rozwojowi medycyny.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.U1. wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm i jego elementy;

B.U2. oceniać szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosować się do zasad ochrony radiologicznej;

B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych;

B.U4. obliczać rozpuszczalność związków nieorganicznych, określać chemiczne podłoże rozpuszczalności związków organicznych lub jej braku oraz jej praktyczne znaczenie dla dietyki i terapii;

B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne;

B.U6. przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;

B.U7. wykonywać proste testy czynnościowe oceniające organizm człowieka jako układ regulacji stabilnej (testy obciążeniowe, wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych;

B.U8. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi, takimi jak analiza jakościowa, miareczkowanie, kolorymetria, pehametria, chromatografia, elektroforeza białek i kwasów nukleinowych;

B.U9. obsługiwać proste przyrządy pomiarowe i oceniać dokładność wykonywanych pomiarów;

B.U10. korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi;

B.U11. dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne, posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników, interpretować wyniki metaanalizy i przeprowadzać analizę prawdopodobieństwa przeżycia;

B.U12. wyjaśniać różnice między badaniami prospektywnymi i retrospektywnymi, randomizowanymi i kliniczno-kontrolnymi, opisami przypadków i badaniami eksperymentalnymi oraz szeregować je według wiarygodności i jakości dowodów naukowych;

B.U13. planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i wyciągać wnioski.

C. NAUKI PRZEDKLINICZNE (w tym: genetyka, mikrobiologia, immunologia, patologia, farmakologia z toksykologią, elementy patofizjologii)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

C.W1. podstawowe pojęcia z zakresu genetyki;

C.W2. zjawiska sprzężenia i współdziałania genów;

C.W3. prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płci;

- C.W4. budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
- C.W5. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
- C.W6. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh;
- C.W7. aberracje autosomów i heterosomów będące przyczyną chorób, w tym onkogenezy i nowotworów;
- C.W8. czynniki wpływające na pierwotną i wtórną równowagę genetyczną populacji;
- C.W9. podstawy diagnostyki mutacji genowych i chromosomowych odpowiedzialnych za choroby dziedziczne oraz nabyte, w tym nowotworowe;
- C.W10. korzyści i zagrożenia wynikające z obecności w ekosystemie organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO);
- C.W11. genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;
- C.W12. drobnoustroje, z uwzględnieniem chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;
- C.W13. epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
- C.W14. wpływ abiotycznych i biotycznych (wirusy, bakterie) czynników środowiska na organizm człowieka i populację ludzi oraz drogi ich wnikania do organizmu człowieka;
- C.W15. konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki;
- C.W16. inwazyjne dla człowieka formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
- C.W17. zasadę funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;
- C.W18. objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;
- C.W19. podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;
- C.W20. podstawy dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego;
- C.W21. podstawy rozwoju i mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;
- C.W22. główny układ zgodności tkankowej;
- C.W23. typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji;
- C.W24. zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów;
- C.W25. genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej;
- C.W26. nazewnictwo patomorfologiczne;
- C.W27. podstawowe mechanizmy uszkodzania komórek i tkanek;
- C.W28. przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów;

- C.W29. definicję i patofizjologię wstrząsu, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania przyczyn wstrząsu oraz niewydolności wielonarządowej;
- C.W30. etiologię zaburzeń hemodynamicznych, zmian wstecznych i zmian postępowych;
- C.W31. zagadnienia z zakresu szczegółowej patologii narządowej, obrazy makro i mikroskopowe oraz przebieg kliniczny zmian patomorfologicznych w poszczególnych narządach;
- C.W32. konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów;
- C.W33. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
- C.W34. postaci kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej;
- C.W35. poszczególne grupy środków leczniczych;
- C.W36. główne mechanizmy działania leków i ich przemiany w ustroju zależne od wieku;
- C.W37. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
- C.W38. podstawowe zasady farmakoterapii;
- C.W39. ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji;
- C.W40. problem lekooporności, w tym lekooporności wielolekowej;
- C.W41. wskazania do badań genetycznych przeprowadzanych w celu indywidualizacji farmakoterapii;
- C.W42. podstawowe kierunki rozwoju terapii, w szczególności możliwości terapii komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach;
- C.W43. podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej;
- C.W44. grupy leków, których nadużywanie może prowadzić do zatruc;
- C.W45. objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków;
- C.W46. podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;
- C.W47. wpływ stresu oksydacyjnego na komórki i jego znaczenie w patogenezie chorób oraz w procesach starzenia się;
- C.W48. konsekwencje niedoboru witamin lub minerałów i ich nadmiaru w organizmie;
- C.W49. enzymy biorące udział w trawieniu, mechanizm wytwarzania kwasu solnego w żołądku, rolę żółci, przebieg wchłaniania produktów trawienia;
- C.W50. konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego głodowania, przyjmowania zbyt obfitych posiłków i stosowania niezbilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania produktów trawienia;
- C.W51. mechanizm działania hormonów.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. analizować krzyżówki genetyczne i rodowody cech oraz chorób człowieka, a także oceniać ryzyko urodzenia się dziecka z aberracjami chromosomowymi;
- C.U2. identyfikować wskazania do wykonania badań prenatalnych;
- C.U3. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych;

- C.U4. wykonywać pomiary morfometryczne, analizować morfogram i zapisywać kariotypy chorób;
- C.U5. szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby u potomstwa w oparciu o predyspozycje rodzinne i wpływ czynników środowiskowych;
- C.U6. oceniać zagrożenia środowiskowe i posługiwać się podstawowymi metodami pozwalającymi na wykrycie obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze;
- C.U7. rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych i objawów chorobowych;
- C.U8. posługiwać się reakcją antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi;
- C.U9. przygotowywać preparaty i rozpoznawać patogeny pod mikroskopem;
- C.U10. interpretować wyniki badań mikrobiologicznych;
- C.U11. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych;
- C.U12. analizować zjawiska odczynowe, obronne i przystosowawcze oraz zaburzenia regulacji wywoływane przez czynnik etiologiczny;
- C.U13. wykonywać proste obliczenia farmakokinetyczne;
- C.U14. dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w ustroju i w poszczególnych narządach;
- C.U15. projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń, empirycznej i celowanej;
- C.U16. przygotowywać zapisy wszystkich form recepturowych substancji leczniczych;
- C.U17. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
- C.U18. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w stanach niewydolności wątroby i nerek oraz zapobiegać zatruciom lekami;
- C.U19. interpretować wyniki badań toksykologicznych;
- C.U20. opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia homeostazy, w szczególności określać jego zintegrowaną odpowiedź na wysiłek fizyczny, ekspozycję na wysoką i niską temperaturę, utratę krwi lub wody, nagłą pionizację, przejście od stanu snu do stanu czuwania.

D. NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE Z ELEMENTAMI PROFESJONALIZMU (w tym: socjologia medycyny, psychologia lekarska, etyka lekarska, historia medycyny, elementy profesjonalizmu, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.W1. społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
- D.W2. społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;

- D.W3. formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;
- D.W4. postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;
- D.W5. zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
- D.W6. znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
- D.W7. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;
- D.W8. funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;
- D.W9. podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
- D.W10. rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;
- D.W11. problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;
- D.W12. rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
- D.W13. mechanizmy, cele i sposoby leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;
- D.W14. zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;
- D.W15. zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;
- D.W16. główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;
- D.W17. prawa pacjenta;
- D.W18. zasady pracy w zespole;
- D.W19. kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich;
- D.W20. historię medycyny, medycynę ludów pierwotnych i najdawniejszych cywilizacji oraz charakterystyczne cechy medycyny średniowiecznej;
- D.W21. cechy medycyny nowożytnej i jej najważniejsze odkrycia;
- D.W22. proces kształtowania się nowych specjalności w zakresie dyscypliny naukowej – nauki medyczne i osiągnięcia czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej;
- D.W23. podstawy medycyny opartej na dowodach.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.U1. uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
- D.U2. dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować;
- D.U3. wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta;
- D.U4. budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia;

- D.U5. przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej;
- D.U6. informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;
- D.U7. angażować pacjenta w proces terapeutyczny;
- D.U8. przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;
- D.U9. udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;
- D.U10. identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;
- D.U11. stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;
- D.U12. komunikować się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia;
- D.U13. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;
- D.U14. rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;
- D.U15. przestrzegać praw pacjenta;
- D.U16. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym;
- D.U17. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
- D.U18. porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

E. NAUKI KLINICZNE NIEZABIEGOWE (w tym: pediatria, choroby wewnętrzne, neurologia, geriatria, psychiatria, dermatologia, onkologia, medycyna rodzinna, choroby zakaźne, rehabilitacja, diagnostyka laboratoryjna, farmakologia kliniczna)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- E.W1. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
- E.W2. zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;
- E.W3. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci:
- 1) krzywicy, tężyczki, drgawek,
  - 2) wad serca, zapalenia mięśnia sercowego, wsierdzia i osierdzia, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, omdleń,
  - 3) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioworuchowego,
  - 4) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego,

- 5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego,
  - 6) zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych nerek, zaburzeń oddawania moczu, choroby refluksowej pęcherzowo-moczowodowej,
  - 7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad,
  - 8) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, padaczki,
  - 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego,
  - 10) zespołów genetycznych,
  - 11) chorób tkanki łącznej, gorączki reumatycznej, młodzieńczego zapalenia stawów, toczenia układowego, zapalenia skórno-mięśniowego;
- E.W4. zagadnienia dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego oraz zaburzeń zachowania – psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;
- E.W5. podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu;
- E.W6. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach;
- E.W7. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań:
- 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego,
  - 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego,
  - 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego,
  - 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,
  - 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki,

- 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno- -mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, skaz krwotocznych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów,
- 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej,
- 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego,
- 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy;
- E.W8. przebieg i objawy procesu starzenia się oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w podeszłym wieku;
- E.W9. przyczyny i podstawowe odrębności w najczęstszych chorobach występujących u osób starszych oraz zasady postępowania w podstawowych zespołach geriatrycznych;
- E.W10. podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku;
- E.W11. zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku;
- E.W12. podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej;
- E.W13. podstawowe zespoły objawów neurologicznych;
- E.W14. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym:
- 1) bólach głowy: migrenie, napięciowym bólu głowy i zespołach bólów głowy oraz neuralgii nerwu V,
  - 2) chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności udarze mózgu,
  - 3) padaczce,
  - 4) zakażeniach układu nerwowego, w szczególności zapaleniu opon mózgowo- -rdzeniowych, boreliozie, opryszczkowym zapaleniu mózgu, chorobach neurotransmisyjnych,
  - 5) otępieniach, w szczególności chorobie Alzheimera, otępieniu czołowym, otępieniu naczyniopochodnym i innych zespołach otępiennych,
  - 6) chorobach jąder podstawy, w szczególności chorobie Parkinsona,
  - 7) chorobach demielinizacyjnych, w szczególności stwardnieniu rozsianym,
  - 8) chorobach układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnieniu bocznym zanikowym i rwie kulszowej,
  - 9) urazach czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnieniu mózgu;
- E.W15. podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych;
- E.W16. symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;
- E.W17. objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych zaburzeniach psychicznych, w tym:
- 1) schizofrenii,
  - 2) zaburzeniach afektywnych,
  - 3) zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych,

- 4) zaburzeniach odżywiania,
- 5) zaburzeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych,
- 6) zaburzeniach snu;
- E.W18. zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych w psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw;
- E.W19. specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, młodzieży oraz w okresie starości;
- E.W20. objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia;
- E.W21. problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych;
- E.W22. przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;
- E.W23. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;
- E.W24. podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;
- E.W25. możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki;
- E.W26. zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno- - leczniczego w najczęściej występujących nowotworach;
- E.W27. zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym:
  - 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych,
  - 2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn,
  - 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;
- E.W28. zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym;
- E.W29. zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego; E.W30. pojęcie niepełnosprawności i inwalidztwa;
- E.W31. rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane;
- E.W32. podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe;
- E.W33. zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej;
- E.W34. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych;
- E.W35. podstawowe cechy, uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób skóry;
- E.W36. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową;
- E.W37. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych;
- E.W38. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego;

- E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;
- E.W40. podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej;
- E.W41. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych;
- E.W42. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej;
- E.W43. podstawowe pojęcia farmakoekonomiczne.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- E.U1. przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
- E.U2. przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;
- E.U3. przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
- E.U4. przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
- E.U5. przeprowadzać badanie psychiatryczne;
- E.U6. przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe;
- E.U7. oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
- E.U8. oceniać stan noworodka w skali Apgar i jego dojrzałość oraz badać odruchy noworodkowe;
- E.U9. zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
- E.U10. oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;
- E.U11. przeprowadzać badania bilansowe;
- E.U12. przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
- E.U13. oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;
- E.U14. rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
- E.U15. rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;
- E.U16. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
- E.U17. przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;
- E.U18. proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
- E.U19. rozpoznawać objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze;
- E.U20. kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
- E.U21. rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;
- E.U22. dokonywać oceny funkcjonalnej pacjenta z niepełnosprawnością;
- E.U23. proponować program rehabilitacji w najczęstszych chorobach;
- E.U24. interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyłeń od normy;
- E.U25. stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
- E.U26. planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi;
- E.U27. kwalifikować pacjenta do szczepień;

E.U28. pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej;

E.U29. wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym:

- 1) pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego,
- 2) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię,
- 3) badanie spirometryczne, leczenie tlenem, wentylację wspomaganą i zastępczą,
- 4) wprowadzenie rurki ustno-gardłowej,
- 5) wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, kaniulację żył obwodowych, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie krwi na posiew, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włóścikowej,
- 6) pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry,
- 7) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn, zgłębnikowanie żołądka, płukanie żołądka, enemę,
- 8) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersję elektryczną i defibrylację serca,
- 9) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi;

E.U30. asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych:

- 1) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych,
- 2) drenażu jamy opłucnowej,
- 3) nakłuciu worka osierdziowego,
- 4) nakłuciu jamy otrzewnowej,
- 5) nakłuciu lędźwiowym,
- 6) biopsji cienkoigłowej,
- 7) testach naskórkowych,
- 8) próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki;

E.U31. interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych i krytycznie oceniać materiały reklamowe dotyczące leków;

E.U32. planować konsultacje specjalistyczne;

E.U33. wdrażać podstawowe postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach;

E.U34. monitorować stan pacjenta zatrutego substancjami chemicznymi lub lekami;

E.U35. oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;

E.U36. postępować w przypadku urazów (zakładać opatrunek lub unieruchomienie, zaopatrywać i zszywać ranę);

E.U37. rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon;

E.U38. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta.

F.NAUKI KLINICZNE ZABIEGOWE

(w tym: anestezjologia i intensywne terapia, chirurgia ogólna, ortopedia z traumatologią, medycyna ratunkowa, chirurgia onkologiczna, ginekologia i położnictwo, urologia, otorynolaryngologia, okulistyka, neurochirurgia, transplantologia, diagnostyka obrazowa)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności:

- 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej,
- 2) chorób klatki piersiowej,
- 3) chorób kończyn i głowy,
- 4) złamań kości i urazów narządów;

F.W2. wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;

F.W3. zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;

F.W4. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;

F.W5. leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;

F.W6. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii;

F.W7. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;

F.W8. zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;

F.W9. funkcje rozrodcze kobiety, zaburzenia z nimi związane i postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności:

- 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń,
- 2) ciąży,
- 3) porodu fizjologicznego i patologicznego oraz porodu,
- 4) zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych
- 5) regulacji urodzeń,
- 6) menopauzy,
- 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych;

F.W10. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności:

- 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób,
- 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych,
- 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;

F.W11. zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności:

- 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach okulistycznych,
- 2) okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich okulistyczną symptomatologią oraz prawidłowe metody postępowania w tych przypadkach,
- 3) postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka,
- 4) podstawowe grupy leków stosowanych w okulistyce, ich działania niepożądane i interakcje,
- 5) grupy leków stosowanych ogólnie, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne oraz ich mechanizm;

F.W12. zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w tym:

- 1) przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania i rokowanie w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani,
- 2) choroby nerwu twarzewego i wybranych struktur szyi,
- 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku,
- 4) zasady postępowania w stanach nagłych w otorynolaryngologii, w szczególności w duszności krtaniowej,
- 5) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu oraz mowy,
- 6) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi;

F.W13. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie:

- 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych,
- 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami,
- 3) urazów czaszkowo-mózgowych,
- 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego,
- 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego,
- 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;

F.W14. w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;

F.W15. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;

F.W16. algorytm postępowania dla poszczególnych stadiów hipotermii przypadkowej oraz hipotermii pourazowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- F.U1. asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
- F.U2. posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
- F.U3. stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
- F.U4. zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
- F.U5. zakładać wkłucie obwodowe;
- F.U6. badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt;

- F.U7. oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;
- F.U8. wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;
- F.U9. zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;
- F.U10. wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udzielać pierwszej pomocy;
- F.U11. działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych;
- F.U12. monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;
- F.U13. rozpoznawać objawy podmiotowe i przedmiotowe świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczową macicy);
- F.U14. interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) i wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży;
- F.U15. interpretować zapis kardiokografii (KTG);
- F.U16. rozpoznawać rozpoczynający się poród i nieprawidłowy czas jego trwania;
- F.U17. interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie porodu;
- F.U18. ustalać zalecenia, wskazania i przeciwwskazania dotyczące stosowania metod antykoncepcji;
- F.U19. przeprowadzać okulistyczne badania przesiewowe;
- F.U20. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udzielać wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka;
- F.U21. oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;
- F.U22. rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;
- F.U23. oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu;
- F.U24. asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty);
- F.U25. wykonywać podstawowe badanie laryngologiczne w zakresie ucha, nosa, gardła i krtani;
- F.U26. przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu.

G. PRAWNE I ORGANIZACYJNE ASPEKTY MEDYCYNY (w tym: higiena, epidemiologia, zdrowie publiczne, prawo medyczne, medycyna sądowa)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;
- G.W2. sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo- - skutkowej;

- G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;
- G.W4. pojęcie zdrowia publicznego, jego cele, zadania oraz strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;
- G.W5. regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;
- G.W6. podstawowe regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych;
- G.W7. obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu;
- G.W8. regulacje prawne i podstawowe metody dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych, z uwzględnieniem podstawowych metod analizy danych;
- G.W9. regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych;
- G.W10. podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego;
- G.W11. regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza;
- G.W12. pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem;
- G.W13. podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;
- G.W14. zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;
- G.W15. zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego w sprawach karnych;
- G.W16. zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;
- G.W17. pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach;
- G.W18. zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- G.U1. opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;
- G.U2. zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
- G.U3. interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;
- G.U4. oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;
- G.U5. wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;

- G.U6. sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;
- G.U7. rozpoznawać podczas badania dziecka zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka;
- G.U8. działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych;
- G.U9. pobierać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczać materiał do badań hemogenetycznych.

Prezentacja uczelni

Misją Wydziału Medycznego (WM) jest przygotowanie absolwentów zdolnych do świadczenia usług medycznych na najwyższym poziomie, prowadzenia badań naukowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej i dystrybuowania zdobytej na studiach wiedzy.

Do strategii WM należą między innymi: indywidualizacja procesu naukowo-dydaktycznego, rozwój współpracy z jednostkami zewnętrznymi w zakresie badań i dydaktyki, budowanie współpracy akademickiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz sukcesywne wdrażanie kształcenia powiązanego z realizacją zajęć w Wieloprofilowym Centrum Symulacji Medycznych oraz opartego na Case Based Learning i Evidence Based Medicine.

Dnia 20 kwietnia 2015 r. Uczelnia Łazarskiego złożyła wniosek o nadanie uprawnienia Wydziałowi Medycznemu do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku „lekarskim”. Po rozpatrzeniu wniosku pod względem formalnym, został on przekazany do opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która Uchwałą Nr 548/2015 z dnia 2 lipca 2015 r. pozytywnie go zaopiniowała. Minister Zdrowia postanowieniem nr NSK.078.64.2015.MB z dnia 25 lutego 2016 r. wydał pozytywną opinię w zakresie utworzenia kierunku lekarskiego na Uczelni Łazarskiego. W roku 2018 na Wydziale Medycznym Uczelni Łazarskiego odbyła się wizytacja Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Kierunek został oceniony pozytywnie (uchwała nr 123/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 marca 2019 r.), a kryterium opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia (wówczas) efektów kształcenia uzyskało ocenę wyróżniającą.

W celu zapewnienia studentom odpowiedniej jakości kształcenia, w ramach kampusu Uczelni na ulicy Świeradowskiej 43 uruchomiono nowoczesne Centrum Nauk Podstawowych i Przedklinicznych, które składa się z Pracowni Naukowych Podstaw Medycyny oraz Pracowni Nauk Morfologicznych, natomiast w roku 2019 uruchomiono Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznych (WCSM), nawiązano także współpracę z licznymi podmiotami medycznymi (szpitale, instytuty). Powierzchnia i wyposażenie laboratoriów, jak i WCSM zapewniają komfortowe i zgodne z wymogami bhp warunki do zdobywania i pogłębiania wiedzy. Pracownia Nauk Morfologicznych stanowi zaplecze do nauczania anatomii. Ponadto,

w dniu 18.01.2021 roku Wydział Medyczny otrzymał uprawnienie do kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku lekarskim wpisuje się w strategię Uczelni Łazarskiego, której jednym z celów jest stworzenie miejsca, które wyróżnia naukowy i praktyczny wymiar kształcenia, jego międzynarodowy charakter oraz etos pracy, gdzie studenci zdobywają gruntowną wiedzę, uczą się krytycznego myślenia, skutecznego działania, odpowiedzialnego przywództwa oraz doskonałą postawę obywatelskie. Ponadto w strategii zapisano wysoki poziom studiów na kierunku lekarskim, prowadzenie stałej ewaluacji oferty dydaktycznej oraz jej ciągłe dostosowywanie do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a także wzbogacanie i rozwijanie kierunków w dziedzinach obecnie reprezentowanych w ofercie dydaktycznej.

Koncepcja kształcenia została uchwalona przez Senat Uczelni Łazarskiego i wykazuje jednorodność programową, skupioną w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie wiodącej nauki medyczne i w dyscyplinie dodatkowej nauki o zdrowiu oraz znajduje pełne wsparcie w profilu naukowym kadry akademickiej, prowadzonych badaniach naukowych oraz doświadczeniu zawodowym wykładowców, co pozwala na realizację założonych celów operacyjnych, jak na przykład przygotowanie treści programów studiów, które uwzględniają potrzeby otoczenia społecznego oraz badań naukowych, czy też zapewnianie możliwości rozwijania kwalifikacji ogólnych i zawodowych absolwentów w ciągu całego życia (kształcenie ustawiczne). Zawiera wszystkie wymagania określone w standardach kształcenia, w tym: wymagania ogólne, treści kształcenia, zasadnicze cele kształcenia oraz efekty uczenia się. Jednocześnie zachowuje spójność między standardami kształcenia a dopełniającą propozycją programową.

Koncepcja kształcenia zawiera opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie. Kandydat charakteryzuje się następującymi kompetencjami: posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu biologii, chemii i/lub z fizyki z astronomią, posiada zdolności analityczne, umiejętność krytycznej oceny dostępnych informacji oraz umiejętność segregowania i syntezy danych. Nadrzędnym celem kształcenia jest przekazywanie studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych, pozwalających na udzielanie świadczeń medycznych na najwyższym poziomie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa własnego i pacjenta, kształtowanie nienaganej postawy etyczno-moralnej, a także umiejętności zarządzania pracą własną i całego zespołu. Koncepcja kształcenia uwzględnia kompetencje zawodowe lekarza opisane w przepisach krajowych oraz europejskich. Absolwent kierunku lekarskiego posiada wiedzę, umiejętności oraz kompetencje zgodne ze standardem. W procesie dydaktycznym kształtowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz – w razie potrzeby – korzystanie z wiedzy ekspertów, a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu. Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu

lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia.

Przyjęta koncepcja kształcenia jest spójna z misją i strategią Wydziału, do której należą: indywidualizacja procesu naukowo-dydaktycznego (np. koła naukowe, konsultacje dodatkowych treści kształcenia z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi), rozwój współpracy w zakresie badań i dydaktyki z jednostkami zewnętrznymi, budowanie współpracy akademickiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wdrażanie kształcenia realizowanego w oparciu o współpracujące podmioty medyczne, tworzone kliniki i WCSM oraz opartego na Case Based Learning i Evidence Based Medicine.

Koncepcja jest realizowana poprzez rozwój badań, stwarzanie optymalnych materialnych warunków nauczania, rozwijanie współpracy i wymiany krajowej i międzynarodowej, stałe doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej oraz systemu wsparcia studentów i pracowników, a także stałe podnoszenie jakości kształcenia. Uczelnia wspiera rozwój naukowy kadry oraz udział studentów w pracach naukowych. Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy, które są artykułowane przez partnerów instytucjonalnych (instytuty, szpitale).

Prowadzona polityka jakości kształcenia, jej proces doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią rozwoju WM i wynikają z Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia, opierając się na zasadzie Deminga. Przyjęte założenia dla polityki jakości to: stały rozwój instrumentów i tym samym podnoszenie skuteczności kontroli jakości na WM, w szczególności poprzez zastosowanie analizy wyników monitoringu programu studiów i jego realizacji; przekazywanie informacji zwrotnej prowadzącym zajęcia na temat wyników analizy i ewentualnej konieczności zmiany, poprawy i doskonalenia procesu dydaktycznego i jego warsztatu; przeprowadzanie regularnych hospitacji zajęć dydaktycznych, zarówno w ramach WM, jak i w jednostkach zewnętrznych (hospitowane są zajęcia z każdego przedmiotu w ciągu roku akademickiego z podziałem na formy kształcenia, hospitacje na miejscu i telefoniczne praktyk wakacyjnych, także tych odbywanych w innych miastach); udoskonalanie programu studiów, technik prowadzenia zajęć i metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się poprzez dokonywanie przeglądu programów, prowadzenie konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (Rada Ekspertów, jednostki współpracujące – szpitale, instytuty), działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, współpraca ze studentami, np. Studencki Zespół Opiniujący, spotkania ze studentami wszystkich lat realizowane przez ZOOM, monitorowanie losów absolwentów (zaplanowane, ale możliwe do wdrożenia dopiero po zakończeniu pierwszego toku studiów). System Jakości na WM opiera się głównie na analizie, ewaluacji i podejmowaniu działań stosownych do potrzeb, reagowaniu na powstające wyzwania i ciągłe dążenie do poprawy i doskonalenia nie tylko objętych systemem elementów, ale także samego systemu, weryfikację jego skuteczności jako całości, jak i skuteczności poszczególnych jego składowych.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie odnoszącym się do efektów uczenia się wynikających ze standardu dla kierunku lekarskiego. Realizowane są programy badawcze wynikające z działalności naukowej pracowników Wydziału oraz trwają prace nad tworzeniem i rozwojem Klinik, a w ich ramach projektów badawczych.

Mimo, że Wydział Medyczny nie otrzymuje dotacji na utrzymanie potencjału badawczego, finansuje badania w ramach środków własnych (310 000 zł wydatkowano w roku akademickim 2019/2020, a 370 000 zaplanowano na rok akademicki 2020/2021).

Obecnie pracownicy Wydziału realizują kilkanaście tematów badawczych, między innymi z zakresu: chorób wewnętrznych, genetyki, ginekologii i położnictwa, biochemii, histologii, w tym także jeden projekt konsorcyjny w ramach Narodowego Centrum Nauki (Sonata 12, UMO-2016/23/D/NZ9/02671) wraz jednostką PAN. Wspólnie ze szpitalem Wolskim im. Anny Gostyńskiej w Warszawie jest realizowany projekt WCSM o wartości 13 263 467 zł. W wyniku prowadzonych przez pracowników badań opublikowano prawie 200 artykułów.

Przykładowe tematy badań zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku lekarskim prowadzone przez pracowników WM:

- 1) Małgorzata Lewandowska: Czynniki ryzyka powikłań i niekorzystnych wyników ciąży, Patomechanizmy rozwoju sepsy (z uwzględnieniem Covid-19) rola różnych szlaków,
- 2) Anna Wilmowska-Pietruszyńska: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy,
- 3) Tadeusz Płusa: zakażenie SARS-CoV-2, zakażenia i antybiotykoterapia, komórki macierzyste we współczesnej medycynie,
- 4) Anna Sułek: mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdzkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznymi,
- 5) Stepan Feduniv: Risk Factors for Anxiety and Depression Among Pregnant Women During the COVID-19 Pandemic,
- 6) Przemysław Juszczynski: Discovery and Characterization of non-canonical PIM kinase functions in lymphomas,
- 7) Damian Gorczyca: udział oksylipin tkanki tłuszczowej w przebiegu reumatoidalnego zapalenia stawów, Analiza właściwości fizyko-chemicznych proszków z soków i wycieków wybranych owoców otrzymanych różnymi sposobami suszenia w badaniach modelowych in vivo (projekt badawczy NCN: UMO-2016/23/D/NZ9/02671), Wpływ alkoholu etylowego na profil steroidowy ludzi (projekt badawczy MNiSW: N N404 061939).

Do najważniejszych osiągnięć naukowych kadry w ostatnich pięciu latach należy zaliczyć uzyskanie stopnia dr przez Pana Stepana Feduniva, stopnia dr hab. przez Panią Elżbietę Stefaniuk, stopnia dr hab. przez Panią Annę Sułek oraz otwarcie przewodu habilitacyjnego przez Panią dr Annę Lewandowską. Z osiągnięć studentów warto wymienić udział studenta III roku, Pana Aleksandra Krupskiego, w projekcie badawczym prof. Przemysława Juszczynskiego finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki, dwa stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych studentów w trzecim roku działalności wydziału (Dominika Dunder, Kacper Kranc). Inne osiągnięcia to podniesienie poziomu publikacyjnego wśród wykładowców (artykuły po 100, 140 i 200 punktów) i studentów (80 publikacji na przestrzeni lat 2017-2020); podniesienie poziomu

umiędzynarodowienia: fakultety w języku angielskim np. (Clinical neuroanatomy, Nutrition), wykłady międzynarodowe.

Tematyka badań ma bezpośrednie przełożenie na efekty uczenia się i znajduje odzwierciedlenie w treściach kształcenia na kierunku lekarskim. Do przykładów należy zaliczyć między innymi badania autorstwa P. Juszczyńskiego, H. Car, A. Nasierowskiej-Guttmejer, M. Kołos, O. Aniołek, które zostały wdrożone między innymi w przedmioty takie jak: choroby wewnętrzne, patomorfologia, patologia, immunologia, zdrowie publiczne. Dotychczasowa współpraca indywidualna kadry WM umożliwi wzbogacanie treści kształcenia o nowoczesne zagadnienia (np. z zakresu immunologii, zarządzania w służbie zdrowia, badań nad Covid-19), publikacje artykułów naukowych, w tym przez studentów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów na kierunku oraz w jego realizacji. Aktualizacja sylabusów o najnowsze osiągnięcia wiedzy przy wykorzystaniu rezultatów badań odbywa się w ramach działalności koordynatorów przedmiotów i ich współpracy z prowadzącymi zajęcia oraz w trakcie posiedzeń Rady Ekspertckiej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w ramach której dyskutuje się poszczególne wątki badań i ich użyteczność w procesie kształcenia, jak i możliwość transpozycji na praktykę zawodową oraz we współpracy z instytucjami partnerskimi w zakresie ich zainteresowania i wspólnie uzgadnianych potrzeb (np.: immunologia, choroby wewnętrzne, pediatria, ginekologia i położnictwo – w tym włączenie studentów do badań). Studenci, od pierwszego roku studiów, poprzez koła naukowe oraz współpracę z kadrą WM, biorą udział w badaniach, co umożliwia poznanie zasad pracy naukowej – projektowania, przygotowania i realizacji badań oraz procesu wnioskowania. Przykłady badań studentów:

- 1) Aleksander Krupski – Rola kinazy seryny 10 histonu H3 (H3S10) w deregulacji transkrypcji w chłoniakach rozlanych z dużych komórek B.
- 2) Michał Pruc – Risk Factors for Anxiety and Depression Among Pregnant Women During the COVID-19 Pandemic.

Proces dydaktyczny realizowany jest także w ramach działalności badawczej kół naukowych. Studenci są również aktywni podczas spotkań organizowanych w ramach Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej i Kominka Lekarskiego (przykładowe wystąpienia studentów: „Hormo... pobudzam” – wydzielanie i rola hormonów ludzkich” – Weronika Sołowińska; Kacper Kranc; Dawid Golik; Michał Pruc – „Tętnica Adamkiewicza”; Michał Ebert – „Flebologia”).

Studenci wspólnie lub pod opieką pracowników Wydziału Medycznego opublikowali 80 artykułów (m. in. Dominika Dunder, Michał Pruc, Michał Paprocki, Katarzyna Wieczorek) w takich czasopismach naukowych, jak: *Disaster and Emergency Medicine*, *American Journal of Emergency Medicine*, *Medical Hypotheses*, *International Review of medical Practice*, *Postępy Nauk Medycznych*, *European Journal of Pediatrics*. Opiekunami tych artykułów naukowych są pracownicy Wydziału Medycznego w osobach np. T. Płusy, M. Madziały, A. Lewandowskiej i innych.

Ponadto studenci rozwijają swoje umiejętności badawcze w ramach koła naukowego *Students Journal Club*, czego przykładem jest praca nad metodologią badawczą, sztuką prowadzenia badań i przygotowania artykułów. Efektem prac są np. artykuły naukowe

dotyczące wirusa SARS-CoV-2, jego wpływu na zdrowie oraz możliwych powikłań. Powstały również inne prace naukowe z pozostałych zagadnień medycyny, szczególnie medycyny ratunkowej i kardiologii.

Studenci będą także mieli możliwość wyboru na V roku studiów dwóch specjalności: „Metodologia pracy naukowej” oraz „Metody i techniki badawcze w naukach medycznych”.

Analiza zgodności koncepcji i zakładanych efektów uczenia się na kierunku lekarskim z potrzebami rynku pracy została przeprowadzona za pomocą danych zastanych (raporty, artykuły naukowe), analizy danych (oferty pracy) oraz metodą sondażu diagnostycznego przeprowadzonego wśród pracodawców.

Dyrektorzy szpitali najbardziej są zainteresowani zatrudnieniem lekarzy: internistów, anestezjologów, lekarzy medycyny ratunkowej, chirurgów ogólnych, psychiatrów, techników elektroradiologów, neonatologów, pediatrów, neurologów, kardiologów, lekarzy rehabilitantów, ortopedów.

Przegląd literatury wykazał konieczność kształtowania u przyszłych lekarzy kompetencji społecznych potrzebnych podczas kontaktu z pacjentem (umiejętność przekazywania trudnych informacji, współpraca z pacjentem przewlekle chorym, odpowiednie przeprowadzenie wywiadu z pacjentem) oraz związanych z kierowaniem instytucją medyczną (prowadzenia organizacji medycznej: praktyki lekarskiej, gabinetu, oddziału, przychodni, kliniki, szpitala itd.). Zwrócono również uwagę na świadome kierowanie karierą.

Z kolei Naczelna Izba Lekarska wskazuje na konieczność kształtowania u lekarzy kompetencji w zakresie efektywnej komunikacji z pacjentem, radzenia sobie z manipulacją i agresją, zapobiegania konfliktom i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przekazywania trudnych informacji i wspierania pacjentów i ich rodzin w traumatycznych sytuacjach, radzenia sobie ze stresem, a także umiejętności negocjacji, asertywnej komunikacji i wykorzystania własnego potencjału. Coraz bardziej liczy się również znajomość prawa, zasad organizacji pracy, odpowiedzialności prawnej, dokumentacji medycznej, zarządzania jakością oraz systemami zarządzania w systemie ochrony zdrowia.

W wyniku badania przeprowadzonego metodą sondażu diagnostycznego ustalono, że oczekiwania rynku pracy – tudzież jednostek medycznych i ich pracowników (lekarzy – praktyków) pozwalają na wygenerowanie głównych elementów wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych i poszukiwanych na medycznym rynku pracy wśród absolwentów kierunku lekarskiego. Zgodnie z wynikami sondażu diagnostycznego absolwent powinien być samodzielny w zakresie przeprowadzania badania i wywiadu z pacjentem z zakresu wszystkich układów, na podstawie których jest w stanie sformułować rozpoznanie wstępne, zaplanować dalszą diagnostykę biochemiczną i obrazową, zaproponować wstępne leczenie, zinterpretować wyniki otrzymanych badań; posiada umiejętność samokształcenia; ma umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów; potrafi w sposób merytoryczny przedstawić problem medyczny i studium przypadku swojemu opiekunowi; potrafi wykonać proste zabiegi medyczne i potrafi prowadzić samodzielnie w sposób poprawny dokumentację medyczną; posiada umiejętność komunikowania się z personelem medycznym, pacjentem i jego rodziną; zna zasady prewencji i profilaktyki; ponadto oczywiście posiada pełną wiedzę medyczną wyniesioną z procesu kształcenia w trakcie studiów i umie ją wykorzystywać.

Koncepcja kształcenia oraz wystandaryzowane efekty uczenia się uwzględniają wyżej opisane potrzeby rynku pracy.

Powyższa koncepcja kształcenia i wszystkie jej elementy składowe w pełni realizują wytyczne Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów oraz stosownego Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia.

Sylwetka absolwenta jest określona Rozporządzeniem MNiSzW w sprawie standardów kształcenia i znajduje swoje odzwierciedlenie w programie studiów. Absolwent kierunku lekarskiego posiada wiedzę, kompetencje oraz umiejętności zgodne ze standardem. W procesie kształcenia kształtowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz – w razie potrzeby – korzystanie z wiedzy ekspertów, a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu. Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia. Absolwent znajdzie zatrudnienie w podmiotach medycznych, pełniąc tam różnorodne funkcje.

Koncepcję kształcenia na kierunku lekarskim wyróżnia podejście do procesu dydaktycznego skupione na nadrzędnym celu kształcenia, czyli przekazywaniu studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych, pozwalających na udzielanie świadczeń medycznych na najwyższym poziomie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa własnego i pacjenta („Bezpieczeństwo pacjenta i lekarza”), kształtowanie nienagannej postawy etyczno-moralnej, a także umiejętności zarządzania pracą własną i całego zespołu („ABC asertywności”, „Psychologia stresu”, „Techniki motywowania innych”). W procesie kształcenia kreowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz w razie potrzeby, korzystanie z wiedzy ekspertów („Zastosowanie nowoczesnych technik instrumentalnych w naukach medycznych”, „Narzędzia psychologiczne w praktyce lekarskiej”, „Metody i techniki badawcze w naukach medycznych”, „Metodologia pracy naukowej”), a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu („Neuropsychologia – diagnostyka i rehabilitacja”, „Bezpieczeństwo pacjenta i lekarza”).

Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia. W procesie tworzenia, uzgadniania i przyjmowania zarówno programu studiów, jak i koncepcji kształcenia dla kierunku lekarskiego uwzględnione zostały wzorce zaczerpnięte z brytyjskiego National Curriculum dla kierunku `Medicine` opracowane przez The Quality Assurance Agency for Higher Education of Great Britain, a także Scottish Credit and Qualifications Framework i Credit and Qualifications Framework for Wales. Wykorzystano również liczne opracowania przygotowane przez Equality Challenge Unit dla Wielkiej Brytanii. Skorzystano także z opracowań i publikowanych opinii, zawartych w ramowych standardach dla kierunku prezentowanych przez University of East London, University of St. Andrews, Southampton University, Hong Kong University, Ohio State University, a także z treści programów nauczania z Oxford University oraz Harvard University w Stanach Zjednoczonych. Ponadto w przygotowaniu koncepcji kształcenia

odbyto wiele wizyt studyjnych w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii (Southampton University), Włoszech (University of Piza), Szwajcarii, Holandii. Ponadto w Radzie Ekspertów zasiadają dwie osoby reprezentujące element umiędzynarodowienia z Hong Kong University i Ohio State University.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Do kluczowych treści kształcenia należy zaliczyć w zasadzie wszystkie treści określone w standardzie kształcenia dla kierunku lekarskiego na poszczególnych przedmiotach, które w wymiarze naukowym znajdują odzwierciedlenie także w badaniach naukowych prowadzonych przez wykładowców kierunku lekarskiego, podając za przykład badania:

1. Prof. Przemysław Juszczynski, prowadzącego przedmiot immunologia, w zakresie: Discovery and Characterization of non-canonical PIM kinase functions in lymphomas;
2. Dr Małgorzaty Lewandowskiej w zakresie: Czynniki ryzyka powikłań i niekorzystnych wyników ciąży; Patomechanizmy rozwoju sepsy (z uwzględnieniem Covid-19), rola różnych szlaków;
3. Dr hab. Anny Wilmowskiej-Pietruszyńskiej (prowadzącej przedmiot zdrowie publiczne) w zakresie: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych/, Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrotu do pracy;
4. Tadeusz Płusa (prowadzący przedmiot choroby wewnętrzne) w zakresie zakażenia SARS-CoV-2, Zakażenia i antybiotykoterapia;
5. Anna Sułek (prowadząca przedmiot genetyka) w zakresie: Mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, Zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznymi;
6. Damian Gorczyca (prowadzący przedmiot Biochemia z elementami chemii oraz toksykologia) w zakresie: udział oksylipin tkanki tłuszczowej w przebiegu reumatoidalnego zapalenia stawów, Analiza właściwości fizyko-chemicznych proszków z soków i wyłoków wybranych owoców otrzymanych różnymi sposobami suszenia w badaniach modelowych in vivo (projekt badawczy NCN: UMO-2016/23/D/NZ9/02671), Wpływ alkoholu etylowego na profil steroidowy ludzi (projekt badawczy MNiSW: N N404 061939).

Jak wskazują powyższe przykłady, prowadzone badania naukowe są powiązane z treściami kształcenia realizowanymi podczas zajęć i efektami uczenia się określonymi dla kierunku lekarskiego standardem kształcenia. Obecnie pracownicy Wydziału realizują szereg tematów badawczych.

Program studiów obejmuje współczesny i aktualny stan wiedzy ujętej w ramach efektów uczenia się i treści kształcenia. Podczas wykładów prezentuje się najnowszą wiedzę z zakresu objętego kształceniem. Kadra prowadzi badania, bierze udział w konferencjach, sympozjach i innych formach upowszechniania, weryfikowania i pozyskiwania wiedzy na

temat najnowszych odkryć i trendów badawczych, co umożliwia jej stały rozwój i wzbogacanie treści przedmiotowych, w tym przygotowuje publikacje o zasięgu głównie międzynarodowym. Przykładem tego jest np. udział dra Marcina Madziały, prowadzącego zajęcia z przedmiotu medycyna ratunkowa, dra Damiana Gorczyca, prowadzącego zajęcia z biochemii i chemii, toksykologii, prof. Haliny Car, prowadzącej zajęcia z farmakologii oraz prof. Tadeusza Płusy prowadzącego przedmiot choroby wewnętrzne w konferencjach, sympozjach i publikacjach.

Na kierunku lekarskim realizuje się treści kształcenia umożliwiające rozwój znajomości języka obcego, co pozwala również na dogłębne poznanie przez studentów stosownej nomenklatury medycznej i ułatwia korzystanie z literatury światowej, komunikację w środowisku i w ramach relacji pacjent-lekarz. Umożliwia to również dalszy indywidualny i samodzielny rozwój naukowy i zawodowy, w tym aktualizację już zdobytej wiedzy, udział w konferencjach i badaniach, partycypację w wymianie międzynarodowej oraz odbywanie praktyk, staży i wolontariatów. Przykładem powiązania treści w zakresie nauczania języka obcego z efektami uczenia się są przedmioty reprezentujące minimum 6 punktów ECTS, a należą do nich: zajęcia z języka angielskiego (120 godzin), fakultety Clinical Neuroanatomy i Nutrition, oraz fakultety zaplanowane na V roku studiów: Modern trends in the management of medical personel; Management practice in health care; Risk management in healthcare entities; Models of health systems organization and their effectiveness; Management strategies and negotiations in health care. Ponadto, na przedmiocie anatomia stosuje się także mianownictwo anglojęzyczne, zgodnie z efektem uczenia się A.W1. i rekomendacją Zespołu Oceniającego PKA na poprzedniej wizytacji w listopadzie 2018 roku oraz mianownictwo łacińskie w odniesieniu do tradycji kształcenia na kierunku lekarskim.

Zajęcia są realizowane w następujących formach: wykład, seminarium, ćwiczenia (w tym zajęcia kliniczne, zajęcia laboratoryjne, zajęcia prosektoryjne), praktyki zawodowe. Metody wykorzystywane w procesie dydaktycznym zależą od realizowanych efektów uczenia się. Wykłady służą m.in. przedstawieniu wybranych zagadnień, ważnych z punktu widzenia potrzeb dydaktycznych. Semina, ćwiczenia, zajęcia kliniczne stanowią formę interaktywnych zajęć sprawdzających i pogłębiających zakres przyswojonego materiału oraz służących rozwojowi umiejętności określonych w ramach efektów uczenia się. Zajęcia fakultatywne pozwalają studentom poszerzyć i pogłębić wiedzę z zakresu osobistych zainteresowań, jak i uzupełnić wykształcenie o ważne z perspektywy funkcjonowania współczesnej medycyny aspekty. Wśród stosowanych metod dydaktycznych wykorzystuje się: wykonanie samodzielne lub w grupach ćwiczenia laboratoryjnego na podstawie przygotowanego skryptu/opisu, ćwiczenia laboratoryjne prosektoryjne, zakładające pracę studenta przy realizacji zadań polegających na odnalezieniu i opisie wskazanych przez prowadzącego struktur anatomicznych, rozwiązanie zadań anatomicznych; poszerzenie wiedzy o zagadnienia poruszane w trakcie ćwiczeń z innych niż skrypt źródeł dydaktycznych (książki, Internet, bazy danych – np. Ackland Anatomy, Dissection, Pure View). Do innych metod zaliczamy: oryginalne wyniki badań, metody aktywizujące, pracę zespołową, studium przypadku, ćwiczenia w grupach, w tym zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w salach operacyjnych, gabinetach zabiegowych i diagnostycznych oraz w Wieloprofilowym Centrum Symulacji Medycznych umożliwiającym wykonywanie procedur dotychczas niemożliwych do wykonania dla studentów z racji zapisów prawnych. Ważną metodą są także ćwiczenia z

Pacjentem Standaryzowanym (np. na przedmiocie „Propedeutyka chorób wewnętrznych”, „Choroby wewnętrzne”, „Komunikacja pacjent-lekarz”); przygotowanie i wykorzystanie prezentacji zarówno przez wykładowców, jak również przez studentów. Do metod zaliczyć należy także prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji dotyczących konkretnej patologii, jednostki chorobowej, objawu, przypadku klinicznego i procesu diagnostyczno-terapeutycznego, realizację zadań problemowych przy wykorzystaniu różnorodnych studiów przypadku; analizę dokumentów źródłowych (badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe, dostępna dokumentacja medyczna, w tym wyniki przeprowadzonych badań biochemicznych, obrazowych i innych, książek i innych opracowań).

Połączenie powyższych metod pozwala studentom sprawnie i efektywnie rozwijać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Wykorzystywanie studium konkretnych przypadków klinicznych pozwala na symulowanie zjawisk codziennej praktyki lekarskiej, wzmacniając u studenta umiejętności analityczne, zdolność pracy w zespole oraz myślenia oryginalnego, umożliwiającego profesjonalne podejście do napotykanym zagadnień. Ponadto, wszystkie formy kształcenia umożliwiają studentom zdobycie niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji, także naukowo-badawczych. Używane w procesie dydaktycznym metody kształcenia motywują do aktywnej partycypacji w procesie uczenia i nauczania w celu osiągnięcia efektów uczenia się, w tym także nabycia umiejętności prowadzenia badań naukowych w zgodzie z ogólnoakademickim profilem kształcenia na kierunku lekarskim.

W roku akademickim 2019/2020 zajęcia w sposób tradycyjny były prowadzone do dnia 11 marca 2020 roku włącznie. Od dnia 16.03.2020 zajęcia, ze względu na COVID-19, były prowadzone zdalnie w formie synchronicznej i asynchronicznej. Należy wyraźnie podkreślić, iż przejście na system zdalny odbyło się przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Przykładem udziału interesariuszy zewnętrznych w zakresie korzystania z metod i technik kształcenia na odległość jest rekomendacja Rady Ekspertckiej związana z potrzebą przygotowania szkoleń dla kadry dydaktycznej w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie zdalnej. W związku z tym, przed przystąpieniem do zajęć zarówno wykładowcy, jak i studenci zostali przeszkoleni z użytkowania platformy Lazarski Distance Learning (LDL) oraz ClickMeeting (zajęcia synchroniczne).

Zajęcia były realizowane przy pomocy platformy Lazarski Distance Learning, w której dla każdego z realizowanych przedmiotów utworzono menu z funkcjonalnościami umożliwiającymi: udostępnienie materiałów dydaktycznych, zamieszczanie bieżących zadań i częściowych prac zaliczeniowych. Jednocześnie, przy pomocy platformy LDL, bieżąca dyskusja i konsultacje grupowe, zostały przeniesiona do formy zdalnej za pomocą interaktywnego forum w formie synchronicznej.

Do prowadzenia zajęć w formie synchronicznej wykorzystywano platformę ClickMeeting, w ramach której zajęcia odbywały się w czasie rzeczywistym, z czynnym udziałem studentów. Poszczególne przedmioty były realizowane z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu i zastosowaniem odpowiednich metod, narzędzi i materiałów, które umożliwiły realizację efektów uczenia się.

Seminaria i wykłady z przedmiotów klinicznych, tj. „Propedeutyka chorób wewnętrznych” i „Propedeutyka pediatrii” zostały zrealizowane w formie zdalnej. Zajęcia praktyczne z przedmiotu „Propedeutyka chorób wewnętrznych” zostały wstrzymane do czasu zniesienia ograniczeń i zrealizowano je w pełnym wymiarze na terenie placówek medycznych

przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Zajęcia z przedmiotu „Medycyna ratunkowa” zostały zrealizowane w pełnym wymiarze godzin na terenie Uczelni Łazarskiego.

Podobnie jak w przypadku zajęć klinicznych, ćwiczenia z przedmiotu „Mikrobiologia” zostały zrealizowane w pełnym wymiarze na terenie Uczelni. Zajęcia praktyczne z przedmiotu „Propedeutyka pediatrii” zostały zrealizowane w ramach nauczania zdalnego poprzez indywidualne konsultacje, zakończone nagraniem zaliczeniem praktycznym.

Zaliczenia odbyły się w formie on-line na platformie MS Forms, służącej do przeprowadzenia testów. Wydział Medyczny zarchiwizował wszystkie prace cząstkowe, prace zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz wszystkie udostępniane materiały dydaktyczne wykorzystywane przez studentów, a zamieszczane przez wykładowców w ramach działań asynchronicznych.

W roku akademickim 2020/2021 proces dydaktyczny został ułożony w następujący sposób: w semestrze zimowym wykłady, seminaria i część ćwiczeń odbywała się zarówno na platformie net4edu – Long Distance Learning, jak i platformie MS Teams. Zajęcia z „Mikrobiologii” i zajęcia kliniczne odbywały się tradycyjnie na Uczelni, natomiast zajęcia z „Anatomii” na II roku przywrócone zostały do trybu stacjonarnego od listopada, w tym umożliwiono studentom korzystanie z dodatkowych konsultacji i nauki na preparatach mokrych w soboty, aż do zakończenia semestru. Na miejscu realizowano także zajęcia w Centrum Symulacji Medycznych, np.: „Zabiegi resuscytacyjne u dzieci i u dorosłych” oraz zajęcia z pacjentem standaryzowanym i po części USG – zajęcia z „Diagnostyki obrazowej”.

W zakresie kształcenia zdalnego zarówno studenci, jak i wykładowcy mają do dyspozycji wsparcie Centrum E-learningowego, w skład którego wchodzi także metodycy kształcenia specjalizujący się w metodach i technikach kształcenia na odległość. Ponadto, celem rozwoju tej części procesu kształcenia, stworzono profesjonalne studio nagrań.

Uczelnia Łazarskiego zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia (sposobu organizacji zajęć dydaktycznych) do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Osobami tymi opiekuje się Uczelniany Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, do którego zadań należy: wsparcie procesu dydaktycznego i nierehabilitacyjnego systemowego zabezpieczenia uczelni w osprzęt specjalistyczny; zapewnienie opieki asystenta osoby niepełnosprawnej; monitoring potrzeb; współpraca ze środowiskami i instytucjami reprezentującymi i działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie realizującym potrzeby studentów; budowanie wizerunku na portalach i w serwisach społecznościowych dla osób niepełnosprawnych, tworzenie na stronie internetowej Uczelni zbioru przepisów, adresów i informacji potrzebnych osobom niepełnosprawnym do dobrego funkcjonowania oraz informacji o usprawnieniach, jakie Uczelnia oferuje obecnym i przyszłym studentom, zgodne z przepisami dotacyjnymi, wydatkowanie środków publicznych przyznanych dla studentów niepełnosprawnych; monitoring programów i projektów realizowanych na rzecz studentów niepełnosprawnych; doradztwo w zakresie nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających procesy edukacyjne; inicjowanie działań zmierzających do usuwania barier w procesie nauczania; opiniowanie wniosków dotyczących wsparcia procesu dydaktycznego, zalecanych metod i środków wsparcia. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać specjalne stypendia dla osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne otrzymują np. w trakcie zaliczeń/egzaminów wydłużony o 30 minut czas na ich przygotowanie – dzieje się to na wniosek studenta. Ponadto,

wyposażenie biblioteki dostosowane jest także do potrzeb osób niepełnosprawnych, o czym szerzej w kryterium nr 5.

Plan studiów dostosowany jest do stosownego Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia i pozostaje w ścisłej korelacji z możliwością osiągnięcia przez studenta każdego z efektów uczenia się, w czasie przeznaczonym na realizację danego przedmiotu.

Obciążenie studenta zostało oszacowane w sposób realny, a przewidziana dla danego przedmiotu liczba punktów ECTS jest adekwatna do obciążenia. Absolwent kierunku lekarskiego nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do funkcjonowania na rynku pracy i dalszego procesu kształcenia zawodowego.

Treści kształcenia zajęć praktycznych są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych dla kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego. Treści kształcenia obecnie realizowane w toku studiów są zgodne ze standardem dla kierunku lekarskiego, powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi na Wydziale, z aktualnym stanem wiedzy i wykorzystywaniem jej w praktyce oraz teorii.

Treści programowe poszczególnych przedmiotów na kierunku lekarskim są systematycznie analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, koordynatorów przedmiotów, interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych oraz są zgodne z efektami uczenia się zawartymi w obowiązującym standardzie. Koordynatorzy poszczególnych przedmiotów weryfikują treści przedmiotu, zalecaną literaturę oraz metody kształcenia i sposoby weryfikacji realizacji efektów uczenia się, w czym pomaga im również Specjalista ds. nauki i jakości kształcenia weryfikujący w sposób ciągły między innymi sylabusy i wspomagający pracę koordynatorów.

Dobór odpowiedniej kadry odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Grupy efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS	Liczba godzin
Nauki morfologiczne	27,00	325,00
<i>Minimum ze standardu</i>	25,00	300,00
Naukowe podstawy medycyny	44,50	565,00
<i>Minimum ze standardu</i>	43,00	525,00
Nauki przedkliniczne	43,50	550,00
<i>Minimum ze standardu</i>	43,00	525,00
Nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu	12,00	245,00
<i>Minimum ze standardu</i>	12,00	240,00
Nauki kliniczne niezabiegowe	65,00	1145,00
<i>Minimum ze standardu</i>	65,00	1060,00
Nauki kliniczne zabiegowe	51,50	920,00

<i>Minimum ze standardu</i>	50,00	900,00
Prawne i organizacyjne aspekty medycyny	6,50	110,00
<i>Minimum ze standardu</i>	6,00	100,00
Praktyczne nauczanie kliniczne	60	900
<i>Minimum ze standardu</i>	60	900
Praktyki wakacyjne	20	600
<i>Minimum ze standardu</i>	20	600

Plan studiów na kierunku lekarskim uwzględnia grupy zajęć związane z badaniami naukowymi – 211,5 punktu ECTS, co stanowi 57,7% łącznej liczby punktów. Do zajęć powiązanych z prowadzoną działalnością naukową zaliczamy m.in. genetykę, biochemię, immunologię, histologię, dermatologię, choroby wewnętrzne, pediatrię.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynoszą 100%.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku lekarskim WM jest zgodna z regulacjami prawnymi obowiązującymi w kraju. Czas trwania kształcenia wynosi 6 lat (12 semestrów) i pozwala na realizację określonych treści programowych i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studia realizowane są tylko w trybie stacjonarnym w wymiarze 5951 godzin kontaktowych, w tym 600 godzin praktyk oraz 900 godzin zajęć klinicznych. Ponadto, program studiów zapewnia realizację lektoratów z języka angielskiego w wymiarze 120 godzin dydaktycznych. W cyklu kształcenia dla studiów stacjonarnych student uzyskuje 366 punktów ECTS (w tym 20 punktów ECTS za praktyki).

Program studiów na kierunku lekarskim zawiera przedmioty obowiązkowe i przedmioty podlegające wyborowi przez studenta zgodnie z jego zainteresowaniami. Do przedmiotów podlegających wyborowi przez studenta należą fakultety oraz specjalność wybierana na VI roku. Przedmioty do wyboru stanowią 41,5 ECTS, czyli 11,33 %. Ilościowy rozkład punktów ECTS dla przedmiotów pozostawionych do dyspozycji Uczelni w planie studiów wynosi 36 punktów ECTS na łączną liczbę 366 punktów ECTS, co stanowi 9,8% i odpowiada 555 godzinom, co jest zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów i standardu dla kierunku lekarskiego. Przedmioty z zakresu nauk humanistycznych i społecznych stanowią 6 punktów ECTS, jeden przedmiot („Komunikacja pacjent-lekarz” jako obligatoryjny i wszystkie przedmioty do wyboru na V roku studiów, co gwarantuje ich realizację).

W programie studiów kierunku lekarskiego zwrócono szczególną uwagę na organizację i formę prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dobór formy zajęć umożliwi studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w szczególności nabywania umiejętności prowadzenia badań naukowych i umiejętności praktycznych niezbędnych na rynku pracy. W planie studiów trybu stacjonarnego, z łącznej liczby 5951 godzin kontaktowych, wykłady stanowią 873 godziny (14,6%), seminaria stanowią 1673 godzin (28,1%), a ćwiczenia – 2505 godzin (42%). Pozostałe godziny to praktyki wakacyjne i kształcenie kliniczne na VI roku studiów. Grupy seminaryjne liczą 20-22 osoby, grupy ćwiczeniowe i laboratoryjne 10-12 osób, zaś grupy odbywające zajęcia w klinice 4-6 osób.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz §24 Regulaminu Studiów, student ma prawo odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów. Na Wydziale Medycznym studenci nie korzystają z indywidualnej organizacji studiów.

Integralną część planu studiów kierunku lekarskiego stanowią praktyki, które służą rozwojowi umiejętności praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy oraz kompetencji zawodowych niezbędnych w pracy lekarza. Regulamin praktyk na Wydziale Medycznym szczegółowo określa zasady organizacji, realizacji i uzyskiwania zaliczeń z praktyk. Studenci realizują praktyki zgodnie ze standardem dla kierunku lekarskiego w łącznym wymiarze 600 godzin (20 punktów ECTS), w tym praktyki: „Opieka nad chorym” – 4 tyg., „Podstawowa opieka zdrowotna” (medycyna rodzinna) – 3 tyg., „Pomoc doraźna” – 1 tydz., „Choroby wewnętrzne” – 4 tyg., „Intensywna terapia” – 2 tyg., „Chirurgia” – 2 tyg., „Ginekologia i położnictwo” – 2 tyg., „Pediatria” – 2 tyg. Treści programowe praktyk, efekty uczenia się i metody weryfikacji ich realizacji opisano w sylabusach praktyk. Organizacja praktyk na WM należy do kompetencji Dziekana, który powołuje opiekuna praktyk odpowiadającego za ich realizację. Uczelnia zapewnia miejsce odbywania praktyk, jednakże student może odbywać praktyki w wybranej placówce na terenie kraju gwarantującej realizację efektów uczenia się. W takim przypadku student musi uzyskać zgodę Dziekana i placówki przyjmującej, wówczas też zawierana jest umowa o organizację studenckiej praktyki między Uczelnią a organizatorem praktyki. Organizator zobowiązuje się do stworzenia warunków koniecznych do zrealizowania praktyki zgodnie z jej programem zawartym w Dzienniku Praktyk. Dziekan dokonuje zaliczenia praktyki po zrealizowaniu przez studenta wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie praktyk oraz przygotowaniu eseju przez studenta, dokumentując zaliczenie w protokole zaliczenia przedmiotu i dzienniku praktyk. W miejscach praktyk odbywają się hospitacje przeprowadzane w miarę możliwości zarówno na miejscu, jak i telefonicznie.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Zasady rekrutacji na Wydziale Medycznym na kierunku lekarskim w roku akademickim 2020/2021 reguluje Uchwała Senatu Uczelni Łazarskiego. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza powołana przez Dziekana Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Rekrutacja kandydatów na studia odbywa się na zasadzie konkursu. Kandydaci kwalifikowani są według całkowitej liczby zdobytych punktów za wyniki z egzaminu maturalnego. Na podstawie wyników uzyskanych w postępowaniu kwalifikacyjnym, dla wszystkich kandydatów, uszeregowanych w kolejności według malejącej liczby uzyskanych punktów, tworzona jest jedna lista rankingowa.

Podstawą przyjęcia kandydatów jest zdanie egzaminu maturalnego z trzech przedmiotów: biologia, chemia i do wyboru fizyka lub matematyka. Każdy kandydat zobowiązany jest również uiścić opłatę rekrutacyjną, a także posiadać przy zapisie zaświadczenie lekarskie wydane w trybie przepisów o służbie medycyny pracy, poświadczające zdolność do podjęcia studiów na kierunku lekarskim oraz ubezpieczenie Następstw Nieszczęśliwych Wypadków, a także ubezpieczenie związane z ryzykiem

zakażenia wirusem HIV lub WZW. Dodatkowo, kandydaci podpisują oświadczenie, iż na studiach będą narażeni na czynniki szkodliwe i uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym określa stosowna Uchwała Rady Wydziału w sprawie potwierdzania efektów uczenia się.

Dyplom lekarza zostaje przyznany, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia, po uzyskaniu wszystkich efektów uczenia się i zrealizowaniu wszystkich punktów ECTS zgodnie z planem studiów wraz ze zrealizowaniem procedur praktycznych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych dla kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, których wykonanie jest potwierdzone wpisem do Dzienniczka Praktyk.

Ocena progresji studentów realizowana jest poprzez weryfikację liczby kandydatów zarejestrowanych, przyjętych na studia, poziomu odsiewu studentów i w przyszłości w oparciu o liczbę studentów kończących studia w terminie. Zestawienia przygotowuje Dział Rekrutacji i Dziekanat WM. Na bazie danych otrzymanych z obu działów dokonuje się również analizy porównawczej sprawdzającej poziom studenta w odniesieniu do miejsca na liście rankingowej i osiągniętych wyników w nauce. Ponieważ WM obecnie kształci na IV roku studiów nie jest jeszcze możliwa analiza liczby studentów kończących studia. Wyniki przeprowadzanych analiz wykorzystywane są w procesie udoskonalania procesu dydaktycznego, np. poprzez zwiększanie możliwości konsultacji z wykładowcami, organizowanie dodatkowych spotkań w laboratoriach, czy też Anatomicum w celu umożliwienia dodatkowego powtórzenia materiału (w okresie od grudnia 2020 r. do stycznia 2021 r. na prośbę studentów odbyło się dodatkowych 40 godzin konsultacji w Anatomicum).

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i wewnętrznym systemie jakości kształcenia. Celem działań podejmowanych w tym zakresie jest zapewnienie jasnych kryteriów zaliczania przedmiotów i rzetelnego procesu oceniania. Działania w zakresie oceniania obejmują analizę danych dotyczących liczby studentów powtarzających przedmiot niezaliczony w danej sesji. Analizę sporządza po zakończeniu roku akademickiego Dziekanat i przekazuje Dziekanowi.

Zgodnie z Regulaminem studiów Uczelni Łazarskiego obowiązuje następująca skala ocen: celujący 5,5; bardzo dobry 5,0; dobry plus 4,5; dobry 4; dostateczny plus 3,5; dostateczny 3; niedostateczny 2,0. Uznanie wyjątkowej znajomości przedmiotu przez studenta jest wystawienie oceny „celujący”. Niedostateczny jest oceną negatywną, pozostałe oceny wymienione powyżej są ocenami pozytywnymi. Okresem rozliczeniowym studiów na WM jest semestr i rok studiów. W przypadku uzyskania oceny negatywnej student ma prawo do jednego terminu poprawkowego. Na kierunku lekarskim nie ma możliwości powtarzania pierwszego i drugiego semestru. Na uzasadniony pisemny wniosek studenta, który otrzymał końcową ocenę niedostateczną z egzaminu i kwestionuje obiektywizm oceny lub formę egzaminu, Dziekan może wyznaczyć egzamin komisyjny. Dziekan może także z własnej inicjatywy zarządzić egzamin komisyjny w przypadku egzaminu lub zaliczenia na ocenę.

Warunkiem zaliczenia semestru/roku jest: uzyskanie efektów uczenia się w zakresie treści programowych objętych planem studiów potwierdzonych uzyskaniem zaliczeń z oceną oraz pozytywnych ocen ze wszystkich egzaminów objętych programem danego

semestru/roku, wraz z przypisanymi punktami ECTS; uzyskanie przewidzianych programem studiów zaliczeń bez oceny; odbycie przewidzianych planem studiów praktyk. Datą ukończenia studiów na kierunku lekarskim jest data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu/zaliczenia.

Efekty uczenia się w obszarze wiedzy są sprawdzane za pomocą egzaminów pisemnych lub/i ustnych. Egzaminy pisemne mogą przybierać następujące formy: krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy (wielokrotnego wyboru (MCQ – Multiple Choice Questions), wielokrotnej odpowiedzi (MRQ – Multiple Response Questions), wyboru Tak/Nie i dopasowania odpowiedzi). W kilku przypadkach, w różnych formach są zastosowane eseje czy też raporty lub protokoły, np.: „Choroby wewnętrzne”, „Diagnostyka laboratoryjna”. Stosuje się również egzaminy ustne standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów np. „Mikrobiologia”).

Z uwagi na specyfikę kierunku duże znaczenie przywiązywane jest do sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, zarówno tych, które dotyczą komunikowania się, jak i proceduralnych (manualnych). Wymaga to bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie tradycyjnego egzaminu klinicznego lub egzaminu standaryzowanego (OSCE – Objective Structured Clinical Examination) i jego modyfikacji (Mini-Cex), które przewidywane są szczególnie na ostatnim roku studiów, np. zabiegi resuscytacyjne u dzieci i dorosłych, medycyna ratunkowa, choroby wewnętrzne. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych są sprawdzane poprzez przedłużoną obserwację studenta, a zaplanowane jest wdrożenie uwzględniania samooceny studenta poprzez eseje refleksyjne.

Analiza wyników nauczania omawiana jest podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Ekspertckiej, podczas spotkań z koordynatorami przedmiotów i wykładowcami oraz prezentowana na posiedzeniu Rady Wydziału. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje wnioski z analizy i plan naprawczy – jeśli taki jest konieczny.

Na prace etapowe składają się np.: wejściówki, zaliczenia, egzaminy (forma pisemna i ustna), a należą do nich: wykonanie samodzielne lub w grupach (np. grupy 2 osobowe) ćwiczenia laboratoryjne na podstawie przygotowanego skryptu/opisu ćwiczenia; ćwiczenia laboratoryjne prosektoryjne zakładające pracę studenta przy realizacji zadań polegających na odnalezieniu i opisie wskazanych przez prowadzącego struktur anatomicznych; poszerzenie wiedzy o zagadnieniach poruszanych w trakcie ćwiczeń z innych niż skrypt źródeł dydaktycznych (książki, Internet, bazy danych); oryginalne wyniki badań, metody aktywizujące, praca zespołowa, studium przypadku, ćwiczenia w grupach, w tym zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w salach operacyjnych, gabinetach zabiegowych i diagnostycznych; przygotowanie i wykorzystanie prezentacji zarówno przez wykładowców, jak również przez studentów; prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji dotyczących konkretnej patologii, jednostki chorobowej, objawu, przypadku klinicznego i procesu diagnostyczno-terapeutycznego; realizacja zadań problemowych przy wykorzystaniu różnorodnych studiów przypadku; analiza dokumentów źródłowych (badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe, dostępna dokumentacja medyczna, w tym wyniki przeprowadzonych badań biochemicznych, obrazowych i innych, książek i innych opracowań).

Dokumentowanie zdobywanych efektów uczenia się zależy od rodzaju przedmiotu/grupy zajęć i samego efektu (wiedza, umiejętności, kompetencje). Podczas tworzenia sylabusów przedmiotów/grup zajęć przede wszystkim bierze się pod uwagę właściwy dobór metod dydaktycznych i weryfikacji realizacji efektów uczenia się. Uzyskanie efektów dokumentuje się obecnie oraz będzie dokumentowane w ramach rozwoju lat kształcenia i pojawiania się np. zajęć w WCSM i zajęć klinicznych między innymi poprzez przeprowadzane testy (wiedza), ocenianie przygotowania i przeprowadzenia doświadczeń, eksperymentów lub realizacji zleconych zadań i ćwiczeń, ocenianie raportów sporządzanych przez studentów w ramach przeprowadzonych czynności manualnych (wiedza, umiejętności), nagrania z zajęć i np. checklisty z egzaminów OSCE, czy też ankietę/samoocenę (kompetencje społeczne). Oceny te mają charakter kształtujący. Oceną podsumowującą jest egzamin końcowy. Realizację efektów uczenia się obejmujących nauki kliniczne (grupa efektów E i F) dokumentuje się przez formę pisemną, odpowiedzi ustne i arkusze obserwacyjne przygotowane np. w formie dzienniczek zajęć klinicznych (umiejętności i/lub kompetencje) w odniesieniu do przeprowadzonych czynności i/lub obserwacji w ramach kompetencji społecznych ujętych w sylabusach. Efekty zdobywane w trakcie praktyk i praktycznego nauczania klinicznego dokumentuje się w dzienniczku praktyk. Część z wymienionych sposobów dokumentowania będzie dopiero wdrożona na dalszych latach studiów.

Warunkiem zaliczenia przedmiotów z języków obcych jest obecność na wszystkich zajęciach, aktywny udział w ćwiczeniach oraz pozytywne oceny ze wszystkich cząstkowych sprawdzianów oraz zleconej prezentacji. Wiedza i umiejętności weryfikowane są za pomocą dwóch testów w formie pisemnej (śródsesemestralny i końcowy) sprawdzających opanowanie sprawności czytania, pisania, słuchania oraz słownictwa i gramatyki – 60% oceny końcowej, wykonanych zadań domowych – 10%, indywidualnej i grupowej pracy na zajęciach – umiejętności mówienia i słuchania oraz kompetencje miękkie – 15%, oraz prezentacji na forum grupy – 15%. W semestrze wiosennym studenci zrealizują wspólny projekt: obrady okrągłego stołu medycznego na temat związanych z aspektami etyki zawodowej.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Łączna liczba 230 zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, w tym 30 osób zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy oraz 200 osób prowadzących zajęcia, zatrudnionych na umowę zlecenie/dzieło i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu studiów na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zatrudniona kadra spełnia wymagania zawarte w Rozporządzeniu MNiSzW. Z osób zatrudnionych prowadzących badania naukowe warto wymienić: prof. T. Płusę, prof. A. Nasierowską-Guttmejer, dr hab. A. Wilmowską-Pietruszyńską, prof. A. Szemraj, prof. H. Car, dr hab. B. Kwieka, dr hab. M. Szajnik, prof. P. Juszczynskiego.

W zakresie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość, kadra dydaktyczna na kierunku lekarskim została przeszkolona oraz dysponuje 24-godzinnym

wsparciem Centrum E-learningowego, w skład którego wchodzi również metodycy, a także wsparciem zorganizowanym przez Wydział Medyczny w postaci WM Help Desk.

W zakresie kształcenia języków obcych, Uczelnia Łazarskiego posiada własną jednostkę organizacyjną w postaci Studium Języków Obcych, co dowodzi specjalizacji kształcenia w zakresie języków obcych. Przygotowany został podręcznik do nauki języka angielskiego pt. „Medical English in Practice”.

Osiągnięcia dydaktyczne kadry znajdują odzwierciedlenie przede wszystkim w sukcesach studentów kierunku lekarskiego. Tu wymienić należy m.in. włączenie studenta Aleksandra Krupskiego w badania naukowe prowadzone w ramach projektu NCN przez prof. P. Juszczynskiego, liczne artykuły naukowe przygotowane pod kierunkiem dydaktyków kierunku lekarskiego oraz dwa stypendia MNiSzW dla wybitnych studentów (D. Dunder, K. Kranc). Kadra stale aktywizuje studentów i zachęca do wystąpień, np. podczas spotkań organizowanych w ramach Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej i Kominka Lekarskiego.

Przy powierzaniu przedmiotów nauczycielom akademickim brane są pod uwagę ich kompetencje, specjalizacje w określonych dziedzinach i dyscyplinach wiedzy, doświadczenie naukowe i/lub zawodowe zgodnie z ustawą i Rozporządzeniem MNiSzW w sprawie standardów kształcenia.

Stosunek ilości wykładowców do ilości studentów na dzień 01.02.2021 r. wynosi 1:1,3.

Ponadto zajęcia obejmujące badania naukowe prowadzone są przez osoby prowadzące owe badania oraz osoby wspierające proces dydaktyczny.

Do przykładów należy zaliczyć:

- a) Anna Sułek, prowadząca przedmiot genetyka, realizująca badania naukowe w zakresie: mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdzkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznym;
- b) Ewelina Zawadzka-Bartczak, prowadząca przedmiot choroby wewnętrzne, realizująca badania: Poland's Participation in Esa-Led Medical-, Psycho-, Neuro, and Physiological Research in space Domain, Udział Polski w prowadzonych przez ESA badaniach medycznych, psychologicznych, neurologicznych i fizjologicznych w zakresie przestrzeni kosmicznej;
- c) Agnieszka Janiec, prowadząca zajęcia z propedeutyki pediatrii i pediatrii, prowadząca badania: hipercalcemia idiopatyczna niemowląt – podłoże molekularne i odległe następstwa;
- d) Dorota Bulsiewicz, prowadząca zajęcia z propedeutyki pediatrii i pediatrii, prowadząca badania: optymalizacja długości antybiotykoterapii w oparciu o pomiary prokalcytoniny u noworodków z sepsą o późnym początku – badanie z randomizacją;
- e) Anna Nasierowska-Guttmejer, prowadząca przedmiot patologia i patomorfologia. Badania: Analiza udziału alternatywnych szlaków karcinogenezy raka jelita grubego poprzez ocenę ekspresji białek Stat3 i iNOS .
- f) Bartłomiej Kwiek, prowadzący przedmiot dermatologia. Prowadzenie badań klinicznych w zakresie dermatologii, m.in.: atopowe zapalenie skóry, epidermolysis

bullosa hereditaria, grzybica paznokci, łuszczyca, łuszczyca plackowata, łuszczyca stawów, pęcherzyca zwykła, świerzbieżka guzkowa, trądzik, trądzik różowaty;

- g) Jacek Pawlak, prowadzący przedmiot chirurgia ogólna, prace nad przeciwdziałaniem występowania encefalopatii wrotnej u chorych po obarczających zespoleniach żylnych; udział w opracowaniu wskazań do splenectomii w nadciśnieniu wrotnym; ustalenie wskazań co do wyboru typu odbarczenia naczyniowego u chorych krwawiących z żylaków przetyku; udział w pracach dotyczących nieinwazyjnej diagnostyki układu wrotnego; udział w projekcie prospektywnych badań porównujących wyniki obarczających zespołów żylnych i skleroterapii endoskopowej w leczeniu nadciśnienia wrotnego; realizacja prac doświadczalnych nad zastosowaniem heterotopowego przeszczepu wątroby w leczeniu ostrej niewydolności (projekt MZiOS); udział w projekcie badawczym dotyczącym wewnątrz wątrobowego zespolenia wrotno-układowego drogą przezskórną (TIPSS) u chorych z nadciśnieniem wrotnym w przebiegu marskości wątroby - prace badawcze nad etiologią, diagnostyką i leczeniem paliatywnego nieoperacyjnych guzów wątroby (chemioembolizacja, alkoholizacja); udział w programie oceny rezerwacji wątroby pobranej do ortotopowego przeszczepu, udział w programie transplantacji wątroby
- h) Przemysław Wielgat, prowadzący zajęcia z farmakologii. Badanie udziału fluorowanego analogu kwasu sjałowego P-3Fax-Neu5Ac w regulacji immunogenności komórek glejaka w warunkach kokultury glejak-mikroglej i ekspozycji na terapię konwencjonalną.

Kadra dydaktyczna na kierunku lekarskim włącza w proces badawczy i publikacyjny studentów, szczególnie w ramach działalności kół naukowych, indywidualnego mentoringu oraz w ramach prac własnych wykładowców. Przykładami tych aktywności są prace badawcze prof. dr hab. Przemysława Juszczyńskiego, w którego projekcie został zatrudniony student III roku Aleksander Krupski. Także prof. Tadeusz Płusa współpracuje z kilkoma studentami, publikując na łamach czasopism medycznych, takich tak np. jak: *International Review of Medical Practice*. Z kolei dr Małgorzata Lewandowska prowadzi koło Students Journal Club. Ze studentami współpracują również: dr Elżbieta Makomaska-Szaroszyk, dr Damian Gorczyca, dr Agnieszka Madziała, dr Marcin Madziała czy też Stepan Feduniv pracujący ze studentami nad międzynarodowym projektem związanym z Covid. Przykłady wspólnych prac naukowych:

- 1) Michał Paprocki z E. Szaroszyk, The end of the era of endotracheal intubation as the golden standard of airway management, *Am J Emerg Med* 2019 Jun; 37(6):1194-1195. doi: 10.1016/j.ajem.2018.10.026;
- 2) M. Pruc, D. Dunder z A. Madziała i M. Madziała, Attitudes of firefighters towards the use of supraglottic airways devices, *Am J Emerg Med* 2019 Jul;37(7):1392-1393. doi: 10.1016/j.ajem.2019.01.028.;
- 3) Kacper Kranc, Dominika Dunder z T. Płusa i D. Gorczyca, What pediatric intubation technique is most optimal for direct laryngoscopy? Pilot data, *Am J Emerg Med*. 2019 Jul; 37(7):1389-1390. doi: 10.1016/j.ajem.2019.01.021. Epub 2019 Jan 15.;

- 4) T. Gańko, M. Jamróz, M. Kiecan, J. Kołodziej z T. Płusa, Analysis of knowledge about antibiotics applied in respiratory tract infections in the Polish population, *International Review of Medical Practice*, 2, XXVI, 2020.

Rekrutacja na stanowisko naukowo-dydaktyczne odbywa się w trybie jawnym, otwartym, pozakonkursowym w oparciu o aktualne i przyszłe potrzeby Wydziału. Przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu nowego pracownika naukowo-dydaktycznego następuje analiza dokumentów dostarczonych przez kandydata poświadczających wykształcenie, staż pracy dydaktycznej, osiągnięcia naukowe w stosunku do potrzeb wynikających z procesu dydaktycznego, doświadczenie zdobyte poza uczelnią.

Nauczyciele akademicy podlegają corocznej ocenie przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Dla pracowników etatowych zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych ocena łączna składa się z: oceny pracy dydaktycznej (40%); oceny pracy naukowej (40%) oraz oceny pracy organizacyjnej (20%), natomiast dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na etacie na stanowiskach dydaktycznych ocena łączna składa się z oceny pracy dydaktycznej (70%) i oceny pracy organizacyjnej (30%). Nauczyciele akademicy niebędący etatowymi pracownikami uczelni podlegają ocenie wyłącznie w zakresie pracy dydaktycznej. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach badawczych podlegają ocenie w zakresie pracy badawczej, która stanowi 80% oceny łącznej oraz pracy organizacyjnej, która stanowi 20% oceny łącznej. W okresie pandemii ustawowo ocena została zawieszona, niemniej jednak na potrzeby weryfikacji w ramach systemu jakości przeprowadzano hospitacje i ankietyzację studentów.

Podstawą oceny pracy dydaktycznej są: ankiety przeprowadzane wśród studentów, co najmniej jeden raz w roku we wszystkich formach i grupach studenckich; hospitacje zajęć, sylabusy. Podstawą oceny pracy naukowej są publikacje naukowe afiliowane na rzecz Uczelni Łazarskiego. Podstawą oceny pracy organizacyjnej jest w szczególności: aktywizowanie studentów do pracy badawczej (koła naukowe, wspólne prowadzenie badań), organizowanie konferencji, seminariów, debat, praca w komisjach, ciałach doradczych, wspieranie praktyczności zajęć dydaktycznych, prowadzenie forum lub innych nowoczesnych form komunikacji ze studentami, organizowanie trwałej współpracy pomiędzy Uczelnią a instytucjami zewnętrznymi, prowadzenie indywidualnej opieki nad maksymalnie 10 studentami – tutoring, działania na rzecz umiędzynarodowienia Uczelni, działania na rzecz społeczności lokalnych.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji, corocznie najlepsi nauczyciele akademicy otrzymują nagrody Rektora w kategoriach: za całokształt pracy, za pracę naukową (oddzielnie w grupach: samodzielnych pracowników, adiunktów i asystentów), za pracę dydaktyczną oraz za pracę organizacyjną. Uzyskanie oceny negatywnej w dwóch kolejnych latach może stanowić przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie stosunku pracy.

W roku akademickim 2019/2020 ankiety wśród studentów zostały przeprowadzone w semestrze zimowym i letnim, ponadto przeprowadzono hospitacje oraz dodatkowe ankiety wśród studentów i wykładowców pod kątem kształcenia zdalnego i wsparcia kształcenia zdalnego zapewnianego między innymi przez biuro dziekana, dziekanat, Dziekana.

Wyniki ankiet i hospitacji były omówione podczas spotkania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wszystkie ankiety zostały również przedstawione koordynatorom przedmiotów, którzy mogli podjąć na ich podstawie dalsze decyzje kadrowe i merytoryczne.

Władze Wydziału Medycznego, dzięki korzystaniu z opinii i rekomendacji interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, podejmują decyzje kadrowe związane z zatrudnianiem bądź też zwalnianiem określonych osób. Przykładem tego jest chociażby rozwiązanie umowy o pracę z dwoma osobami, które w ocenie władz Wydziału nie spełniały kryteriów merytorycznych i/lub etycznych.

Uczelnia stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla wszystkich zatrudnionych poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery oraz udzielanie wsparcia, m.in. w następujący sposób: wspomaga kadrę naukowo-dydaktyczną w uzyskiwaniu stopni i tytułów naukowych, między innymi poprzez udzielanie urlopów naukowych (nauczyciel akademicki, dla którego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy może ubiegać się o udzielenie urlopu naukowego, który może trwać rok, przy czym płatnego urlopu naukowego udziela się na jeden semestr. Prawo do ubiegania się o urlop naukowy przysługuje raz na 7 lat) oraz finansowanie procedur awansowych (obecnie Wydział pokrywa koszty przewodów). Ponadto, WM pokrywa koszty szkoleń, wyjazdów konferencyjnych, publikacji w czasopiśmie open access i badań oraz aktywnie włącza się w rozwój publikacji naukowych pracowników (organizowanie szkoleń z zakresu metodologii pisania prac naukowych – prowadzący dr Małgorzata Lewandowska). Uczelnia wspomaga i zachęca pracowników do ubiegania się o granty i projekty poprzez profesjonalną pomoc na etapie aplikowania, prowadzenia i rozliczania (biuro projektów odpowiedzialne za wspieranie wniosków do NCN i NCBiR, dodatkowo zatrudniono dwie osoby specjalizujące się w grantach NCN).

Wydział wspiera wykładowców organizacyjnie i finansowo, w tym pomaga w pozyskaniu finansowania na organizowane konferencje naukowe, panele dyskusyjne oraz inne rodzaje aktywności; wdrażanie projektów B+R; powołuje kliniki i dalej pracuje nad powołaniem klinik wspólnie ze szpitalami, z którymi współpracuje w zakresie kształcenia studentów oraz pragnie rozwijać wspólne projekty badawcze. Pomaga także zdobywać doświadczenie w uczelniach zagranicznych ze środków własnych i w ramach programu Erasmus (Southampton University – 5 osób, University of Piza – 4 osoby, Maastricht University – kurs tworzenia, organizacji i zarządzania kształceniem w ramach Problem Based Learning – 1 osoba, Virginia Commonwealth University, Stany Zjednoczone – 3 osoby).

Dodatkowo, nauczyciele z najwyższymi osiągnięciami otrzymują nagrody Rektora Uczelni za pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Nauczyciele akademicy, którzy publikują w wysoko punktowanych czasopiśmie również otrzymują nagrody finansowe. W ramach ww. nagród nauczyciele akademicy otrzymali w tym roku nagrody na kwotę 26 000 zł. Ponadto, awans po uzyskaniu przez pracownika stopnia lub tytułu naukowego wiąże się ze znacznym podwyższeniem wynagrodzenia (wzrost od 30 do 50%).

Wykładowcy zatrudnieni na WM, w związku z Covid-19 i koniecznością przejścia w kształcenie zdalne, na wniosek Rady Ekspertckiej zostali przeszkoleni z zakresu użytkowania programów, na których rozpoczęli pracę w marcu 2020 r. (platforma Long Distance Learning i ClickMeeting), a w następnej kolejności w użyciu MS Forms i platformy MS Teams. Uczelnia uruchomiła Centrum e-learningu jako centrum wsparcia dla wykładowców oraz zakupiła dla wykładowców mikrofony, kamery, lampy doświetlające, uruchomiła studio nagrań. Wydział uruchomił Help Desk WM w celu wsparcia wykładowców, zakupił laptopy i routery dla wykładowców, którzy tego potrzebowali oraz dodatkowe programy wykorzystywane w dydaktyce np.: Dissections, Ackland Anatomy, PureView.

Wykładowcy kierunku lekarskiego, w ramach wsparcia udzielanego przez Uczelnię, brali udział w projekcie NCBiR pt. *Wzrost kompetencji kadry dydaktycznej Uczelni Łazarskiego*. Przykłady zrealizowanych szkoleń, w których udział brała kadra dydaktyczna Wydziału Medycznego:

- 1) *Ewaluacja zajęć pod kątem osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia* – J. Wysocki, E. Makomaska-Szaroszyk
- 2) *Tworzenie wspólnych programów nauczania "Design Thinking"* – M. Zawisza-Nowacka, J. Wysoki, T. Płusa,
- 3) *Wykorzystanie multimediów do prezentacji wyników badawczych w mediach i Internecie* – T. Płusa, A. Sułek, M. Kopytek-Beuzen
- 4) *Advanced Life Support* – K. Jesionowska.

Ponadto, Wydział Medyczny wspierał kadre dydaktyczną szeregiem innych szkoleń jak np. *Pierwsza pomoc* (m.in. A. Nasierowska-Guttmejer). Wykładowcy kierunku lekarskiego uzyskiwali także awanse zawodowe, np. habilitacje: E. Stefaniuk, A. Sułek, zaś doktorat otrzymał Stepan Feduniv. Wydział pokrywa również koszty publikacji w czasopismach Open Access (kwota: 112.811 zł), a także koszty badań i koszty około publikacyjne (np. koszty analiz statystycznych, tłumaczenia – około 100.000 złotych).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu studiów o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się wynikających ze standardu dla kierunku lekarskiego, a także prowadzenie badań naukowych. Do mocnych stron należy zaliczyć dostęp do nowoczesnej infrastruktury, współpracę z wieloma placówkami medycznymi (szpitale miejskie, marszałkowskie, instytuty medyczne), bogatych zasobów bibliotecznych (literatura i bazy danych) oraz udogodnienia dla studentów niepełnosprawnych.

Wydział Medyczny dysponuje własną infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów i efektów uczenia się na kierunku lekarskim, tj. baza dydaktyczna i kliniczna dostosowana jest do specyfiki kierunku studiów oraz trybu studiowania i zapewnia pełną realizację efektów uczenia się.

Uczelnia jest właścicielem kampusu położonego w Warszawie przy ul. Świeradowskiej 43. Powierzchnia całkowita budynków wynosi 19 988,2 m², a kubatura 79 307,7 m³. Budynek Uczelni został zaprojektowany w sposób funkcjonalny, zapewniający studentom, pracownikom oraz osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do wszystkich pomieszczeń – przystosowane są podjazdy, windy, toalety, specjalne miejsca w aulach i salach, wydzielone miejsca parkingowe, automatyczne drzwi.

Studenci korzystają z Internetu bezprzewodowego o przepustowości 1 Gb/s, który obejmuje całą Uczelnię. Oprócz sal dydaktycznych na Uczelni są dostępne: kafeeteria, barek, kaplica, punkt xero, bankomat, automat do sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, automaty z napojami, słodyczami i przekąskami oraz osobny pokój dla rodzica z małym dzieckiem. Sale dydaktyczne zawierają niezbędne wyposażenie służące nabywaniu przez studentów umiejętności badawczych i praktycznych. Sale komputerowe wyposażone zostały

w odpowiedni sprzęt i oprogramowanie. Sale warsztatowe, ćwiczeniowe i konwersatoryjne zawierają rzutniki multimedialne, flipcharty, tablice i wszystko inne, co jest wymagane do prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach o profilu ogólnoakademickim. Studenci podczas zajęć z Informatyki i Biostatystyki, jak i poza nimi, mają dostęp do programu SPSS, korzystają również z wirtualnego laboratorium komputerowego i programu PureView i SonoSim do diagnostyki obrazowej.

Na Uczelni stworzono Pracownię Naukowych Podstaw Medycyny i Pracownię Morfologiczną, których łączny koszt dostosowania i wyposażenia wyniósł: 11 876 278,22 zł, z czego na modernizację budynku wydano 9 200 221,80 zł, a na sprzęt dydaktyczny 2 676 056,80 zł. WM inwestuje w infrastrukturę i rozwija ją o Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznej, na które pozyskano w ramach programu POWER ponad 13 263 467 zł oraz dostosowano pomieszczenia i infrastrukturę towarzyszącą za około 3 000 000 złotych. Stale dokonywane są również bieżące zakupy. Pełną charakterystykę wyposażenia zawiera załącznik nr 7.

Charakterystyka podmiotów medycznych, w których odbywają się zajęcia lub są planowane na mocy zawartych umów znajduje się w załączniku nr 8. Studenci odbywają praktyki w podmiotach zewnętrznych, z którymi Dziekan podpisuje stosowną umowę. Podmiot zewnętrzny zobowiązuje się do zapewnienia warunków umożliwiających prawidłowe i zgodne z programem praktyk odbycie praktyki. Członkowie Kolegium Dziekańskiego oraz wyznaczone przez Dziekana osoby dokonują hospitacji praktyk w wybranych podmiotach sprawdzając ich przebieg, jak i dostępną infrastrukturę. W roku akademickim 2019/2020 realizacja praktyk ze względu na Covid-19 nie mogła być realizowana standardowo. Studenci – w ramach możliwości i po uzyskaniu zgody podmiotów medycznych – odbywali praktyki w ramach wolontariatu.

Uczelnia Łazarskiego i WM zapewniają wszystkim studentom i pracownikom dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej. Istnieje ogólnodostępna strona internetowa Uczelni, każdy pracownik ma własną skrzynkę pocztową w domenie lazarski.edu.pl, dostępne są platformy studenta – Wirtualna Uczelnia, zasoby – w ramach których wykładowcy mogą udostępniać materiały studentom. W procesie kształcenia formy te są wykorzystywane do komunikacji student-dziekanat, student-wykładowca i prowadzenia bieżących spraw. Funkcjonuje także aplikacja „Lazarski APP” dedykowana do smartfonów, gdzie student sprawdzi plan zajęć, ogłoszenia czy dyżur wykładowcy. Na całym kampusie Uczelni jest możliwość prowadzenia kształcenia na odległość dzięki dostępowi do Internetu przez Wifi, telewizorom multimedialnym obsługującym platformy MS Teams i Zoom, dostępowi do dedykowanej platformy e-learningowej.

Uczelnia Łazarskiego wspiera studentów stale dostosowując się do ich potrzeb na poziomie ogólnym i indywidualnym. Uczelnia zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych, o czym szerzej mowa jest w kryteriach 2 i 8.

Uczelnia rokrocznie wykupuje dla studentów z niepełnosprawnościami zdalny dostęp do fachowej literatury przedmiotu z możliwością modyfikowania jej odbioru poprzez dostosowywanie właściwości wyświetlania. Studenci z niepełnosprawnością nie muszą zatem

oczekiwać w kolejce, przyjeżdżać do Uczelni i mogą w każdej chwili w zaciszu swojego domu mieć dostęp do wiedzy również wtedy, gdy biblioteka stacjonarnie pozostaje zamknięta.

W dobie nauczania zdalnego szczególną uwagę Uczelnia poświęciła szkoleniom kadry dydaktycznej, aby zapewnić skuteczne prowadzenie zajęć zdalnych z wykorzystaniem MS Teams z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nauczyciele akademicy nauczyli się wykorzystywać pełne spektrum możliwości MS Teams, aby zróżnicować i dopasować formy przekazu i współpracy ze studentami i dać im możliwość współpracy i nauki z wykorzystaniem zróżnicowanych form przekazu, co oddziałuje na percepcję i zdolność zapamiętywania. Szkolenia techniczne i metodyczne wsparły skuteczność procesu uczenia.

Studenci mogą wykorzystywać sale konferencyjne na 6. piętrze, w bibliotece (pokoje cichej nauki) i miejsca na całym kampusie przeznaczone do nauki. Studenci do pracy własnej mogą korzystać z zasobów Biblioteki Uczelni Łazarskiego otwartej siedem dni w tygodniu, wyposażonej w zestawy komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem, jak chociażby MS Office. Na II i VI piętrze w sektorze F znajduje się pokój pracy własnej, w którym studenci mogą korzystać z możliwości podłączenia komputera do rzutnika multimedialnego celem realizacji zadań grupowych. Sale komputerowe wyposażone są w odpowiednie oprogramowanie.

Pracownicy i studenci mają także dostęp do platformy e-learning, co zostało wykorzystane w okresie Covid-19, uniemożliwiającym realizację zajęć w formie tradycyjnej. Platforma pozwalała zarówno na zamieszczanie materiałów z podziałem na formy zajęć czy też zamieszczanie przez studentów prac cząstkowych i zaliczeniowych w określonych folderach, jak i na komunikację na forum i na żywo – synchronicznie, w ramach ClickMeeting. Od października 2020 r. wdrożono również do procesu kształcenia platformę MS Teams, wzbogacono bazę o dodatkowe programy np: Dissection (anatomia); PureView (diagnostyka obrazowa), wirtualne laboratorium komputerowe.

WM umożliwia studentom pracę własną na terenie kampusu Uczelni. Dla studentów dostępne są zbiory biblioteczne wraz z zapleczem przeznaczonym na czytelną, pokoje pracy cichej oraz w ramach współpracy z Główną Biblioteką Lekarską. Ponadto studenci mają dostęp zarówno z domu, jak i z biblioteki do elektronicznych baz danych poprzez platformę HAN.

Mocną stroną jest również możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych w placówkach medycznych, z którymi podpisano umowy i porozumienia. Istotne znaczenie w procesie kształcenia ma również biblioteka, w dużym stopniu z informatyzowaną, zapewniająca dostęp (również z komputerów prywatnych) do wielu międzynarodowych repozytoriów bibliotecznych i dokumentów elektronicznych, niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Uruchomiony został system HAN (Hidden Automatic Navigator), który umożliwia dostęp do wszystkich baz danych dostępnych w bibliotece z komputerów domowych.

System biblioteczno-informacyjny tworzy Biblioteka Uczelniana (<https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/biblioteka-uczelniana/>), znajdująca się w jednej, przemyślanej architektonicznie i funkcjonalnie lokalizacji. Zgromadzono w niej łącznie ponad 85 tys. woluminów książek oraz około 3,5 tysiąca roczników czasopism

retrospektywnych. Systematycznie prenumeruje się około 50 tytułów czasopism specjalistycznych polskich i zagranicznych w postaci drukowanej oraz liczne bazy elektroniczne z dziesiątkami jednostek bibliograficznych, w tym bazy dostępne na licencji krajowej (Wirtualna Biblioteka Nauki). Gromadzenie zbiorów medycznych rozpoczęto wiosną 2017 roku. W tej chwili obejmują one 417 drukowanych książek w ok. 1412 egz., głównie z zakresu przedmiotów wykładanych od I do IV roku oraz nauk podstawowych, następnie 11 drukowanych czasopism (w tym „Gazeta Lekarska”, „Medycyna Praktyczna”, „Disaster and Emergency Medicine Journal”, „Polski Mercuriusz Lekarski”) oraz następujące zbiory elektroniczne: DynaMed, Medline Complete; Elibrary (Edra Urban & Partner), 120 tytułów książek; Ibuk Libra (PWN), 116 tytułów książek: Lippincott, Williams and Wilkins (Wolters Kluwer) – 75 czasopism w ramach umowy konsorcjalnej, pilotażowo 8 książek wybranych przez Bibliotekę wraz z Wydziałem oraz wszystkie bazy ogólne w ramach WBN: EBSCOHost (z akademickimi bazami multidyscyplinarnymi, Health Source: Consumer Edition, Health Source: Nursing/Academic Edition, AHFS Consumer Medication Information; Science Direct (Elsevier); Scopus (Elsevier); Springer Link (Springer); Web of Science (Clarivate Analytics); Wiley Online Library; czasopisma Nature i Science. Na miejscu można skorzystać z bazy Biblioteki Narodowej – Academica (publikacje naukowe gromadzone przez BN, około 2,5 mln, archiwalne i bieżące, w tym podręczniki, monografie, czasopisma punktowane z wykazu MNiSzW). Biblioteka propaguje także ideę Otwartego Dostępu, w wykazie baz danych użytkownicy znajdą też informacje o Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI), Polskiej Platformie Medycznej (PPM) oraz PubMed. Bazy te są dostępne na terenie Uczelni w dowolnych godzinach (Biblioteka pracuje w godz. 8-19) oraz z dowolnego miejsca spoza Uczelni za pomocą oprogramowania HAN (Hidden Automatic Navigator).

Biblioteka posiada wydzielony, klimatyzowany lokal wysokiej klasy architektonicznej i użytkowej. Wyposażona jest w:

- czytelnię z otwartym dostępem i ok. 100 miejscami dla czytelników,
- magazyn z regałami przesuwными (magazynowanie zwarte),
- profesjonalny, w pełni wdrożony system biblioteczny (Patron, ostatnia wersja),
- 27 publicznych komputerów, sieć Wi-Fi. Komputery wyposażone w Internet i oprogramowanie użytkowe: MS Office w dwóch wersjach językowych,
- 3 zamykane kabiny pracy indywidualnej (z komputerami)
- 3 skanery, w tym jeden (publiczny) książkowy
- 1 kopiarkę publiczną/służbową
- 4 drukarki, w tym 3 służbowe, w tym dwie kolorowe
- komputery dla wszystkich 8 pracowników.

Dwa komputery są przystosowane do obsługi osób z niepełnosprawnościami (trackball, specjalne oprogramowanie, automatycznie unoszony i opuszczany blat). Do obsługi użytkowników czynne są równoległe dwa stanowiska pracy; specjalizacją pierwszego jest rejestracja czytelników i wypożyczanie książek, drugiego – udzielanie konsultacji. Poza godzinami pracy biblioteki wypożyczone książki można zwracać przez trezor biblioteczny (wrzutnię) znajdujący się na kampusie Uczelni.

Zasadnicze zbiory książek zorganizowane są w postaci regałów wolnego dostępu w układzie według Klasyfikacji Biblioteki Kongresu. Katalog online uwzględnia hasła

przedmiotowe KABA i MESH, przejmowane z katalogu NUKAT, którego Biblioteka jest członkiem współkatalogującym. Ponadto, wszystkie książki otrzymują słowa kluczowe według indeksu opracowanego w Bibliotece, zawierającego hasła bardziej wyszczególniające niż w językach haseł przedmiotowych. Na każdy nowy semestr realizowane są zakupy książek i czasopism w postaci elektronicznej i drukowanej w oparciu o sylabusy przedmiotów oraz wytyczne i sugestie pracowników Wydziału. Biblioteka jest też filią dzielnicowej biblioteki publicznej, w której wypożycza komplet książek zawierających beletrystykę i literaturę faktu. Ma także własny zbiór książki zabytkowej.

W swojej pracy bibliotekarze zwracają uwagę na sprawności informacyjne użytkowników oraz na zaspokojenie potrzeb edukacyjnych i zainteresowań ogólnych międzynarodowej społeczności Uczelni. Biblioteka prowadzi bogaty serwis WWW z informacjami przydatnymi dla studentów i pracowników naukowych, materiałami szkoleniowymi oraz aktualnościami, a także profil na Facebooku i Instagramie.

Budżet Biblioteki na zakupy na rzecz Wydziału Medycznego w roku akademickim 2020/2021 wynosi 240 000. W latach 2016-2018 na zakup dostępu do baz i literaturę wydano 200 000 zł, w roku akademickim 2018/2019 – 240 000 zł, a w roku 2019/2020 kolejne 200 000 złotych.

Jednostka dokonuje okresowego przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury oraz środków wsparcia dla studentów. Baza dydaktyczna i naukowa poddawana jest cyklicznej ocenie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a ich rekomendacje przedstawiane w formie pisemnej służą jej doskonaleniu. Jednym z przykładów skuteczności systemu oceny bazy jest przydzielenie studentom Wydziału Medycznego osobnych pokoi do pracy własnej, zlokalizowanych na 6. piętrze oraz pokoiów cichej nauki w bibliotece, jak i umożliwienie korzystania z sal na całym kampusie.

Ocena zasobów bibliotecznych dokonywana jest co roku przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia. Ważne miejsce w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej, w tym zasobów biblioteki odgrywają studenci, proponując określone rozwiązania i zwracając uwagę na ważne dla nich kwestie, jak np. sugestie związane z zakupem literatury przedstawiane przez Studencki Zespół Opiniujący. Także interesariusze zewnętrzni w postaci np. Rady Ekspertckiej biorą czynny udział w ocenie i doskonaleniu infrastruktury. Efektem jej pracy jest zakup nowych mikroskopów (Olympus z kamerami i kartami pamięci), zakup wirtualnego laboratorium komputerowego, zakup programu PureView, a także zakup laptopów, modemów, mikrofonów i kamer dedykowanych do kształcenia na odległość i przekazanych wykładowcom i do klinik.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Otoczenie zewnętrzne Wydziału Medycznego składa się z: Rady Ekspertckiej, przedstawicieli jednostek medycznych, współpracujących z wydziałem firm badawczo-rozwojowych, stowarzyszeń i organizacji profesjonalnych, np. Izba Lekarska. Kluczowym podmiotem w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest Rada Ekspertcka, której zadaniem jest doradzanie Władzom Wydziału Medycznego w zakresie realizacji programu studiów. Przykładem skuteczności wpływu Rady Ekspertckiej na realizację programu studiów

na kierunku lekarskim jest sugestia opracowania szkoleń dla kadry dydaktycznej w momencie przejścia na system kształcenia zdalnego w marcu 2020 roku. Ponadto członkowie Rady Ekspertkiej, np. dr Tomasz Cecot z Hong Kongu, jako metodyk o międzynarodowym doświadczeniu brał czynny udział w pracach nad zmianą sposobu kształcenia na zdalne w marcu 2020 roku, a obecnie uczestniczy w pracach zespołu nad nową propozycją programową opartą o Problem Based Learning. Jednocześnie Rada Ekspertka zaproponowała wprowadzenie fakultetów z zakresu zarządzania jednostkami medycznymi, wskazując to jako element ważny w procesie kształcenia przyszłych lekarzy, w tym także zapoznania ich z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia. Ponadto, propozycja ta została złożona również w perspektywie czerpania wzorców międzynarodowych i zawierała w sobie wdrożenie kształcenia w/w zagadnieniach w języku angielskim. Propozycja została uwzględniona w toku prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i wdrożona w ramach oferowanej puli przedmiotów do wyboru.

Ponadto WM współpracuje między innymi z takimi podmiotami jak Bethink, Wolters Kluwer (Dissection), Captor Therapeutics, Scouts Scientific. Prof. Stanisław Orkisz przeprowadził na Uczelni w dniu 6.10.2018r. szkolenie dla kadry akademickiej z zakresu metod i technik przygotowania pytań egzaminacyjnych.

Uczelnia współpracuje również z wieloma podmiotami medycznymi w zakresie realizacji procesu dydaktycznego, powołano kliniki np. klinika psychiatrii, klinika chirurgii, klinika kardiologii, co wzbogaca program kształcenia o EBM (evidence based medicine).

Uczelnia podpisała 12.07.2012 roku umowę z Główną Biblioteką Lekarską, zapewniając dostęp do pełnego przeglądu literatury medycznej i wzbogacanie tym samym programu studiów o nowe treści kształcenia. WM podpisał list intencyjny z firmą Muniq działającą w branży medycznej w zakresie badawczo-rozwojowym, obejmującym nowe technologie oraz z firmą Captor Therapeutics, także działająca w branży medycznej w zakresie badawczym obejmującym zagadnienia onkologiczne.

WM współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w celu doskonalenia programu studiów, w tym weryfikacji realizacji efektów uczenia się, planów studiów oraz modyfikacji treści kształcenia. Zasięga opinii interesariuszy wewnętrznych lub/i zewnętrznych, publicznych i niepublicznych placówek medycznych, opiekuńczych. Dzieje się to poprzez np. spotkania z dyrektorami placówek medycznych, comiesięczne spotkania z koordynatorami przedmiotów, spotkania z przedstawicielami zagranicznych uniwersytetów – Hong Kong University, Ohio State University oraz firmami z branży medycznej w zakresie B+R.

Bliska współpraca z pracodawcami pozwala na pozyskiwanie kadry dydaktycznej posiadającej duże doświadczenie zawodowe, zarówno w zakresie kadry pełniącej funkcje opiekunów praktyk, jak i kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne, wykłady, seminaria, ćwiczenia i praktyki. WM realizuje zajęcia i praktyki w oparciu o zawarte umowy i porozumienia, m.in.: Instytut Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka, Instytut Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia S. Wyszyńskiego; Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie; Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie; Szpital Praski p.w. Przemienienia Pańskiego Sp. z o.o.; Warszawski Szpital dla Dzieci na ul. Kopernika (pełna lista w załączniku nr 8 – jednostki partnerskie).

Wydział przeprowadza cykliczny monitoring oraz ocenę i jeśli to konieczne wdraża zmiany lub działania naprawcze w odniesieniu do interesariuszy, analizując jednocześnie ich

wpływ na kształtowanie procesu dydaktycznego i badawczego, w tym kształtowanie programu studiów. W ramach działań korygujących zaniechano współpracy z jedną kliniką czy też jednym szpitalem. W reakcji na opinie studentów zgłaszane bezpośrednio do Dziekana, koordynatora współpracy z jednostkami medycznymi i w ramach ankiet, zostały przeprowadzone rozmowy w placówkach medycznych w odniesieniu do realizacji kształcenia, podejścia do studentów lub kwestii technicznych związanych np. z dostępnością szatni. Przykładem doskonalenia form współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest przeprowadzony audyt skutkujący zmianą składu osobowego Rady Ekspertckiej celem osiągnięcia jeszcze lepszych rezultatów pracy tego gremium doradczego, wzmocnienia w jej składzie reprezentacji czynnych dyrekcji podmiotów medycznych, jak i ekspertów z zagranicy oraz z firm zajmujących się badaniami i rozwojem w zakresie medycznym lub około medycznym, co umożliwiło skuteczniejsze odpowiadanie na potrzeby rynku pracy i odnoszenie się do wzorców międzynarodowych.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Uczelnia przykłada bardzo dużą wagę do umiędzynarodowienia kształcenia, zarówno w kontekście koncepcji kształcenia na kierunku lekarskim, jak i dalszych planów rozwojowych WM oraz realizacji programu studiów. Znalazło to swoje odzwierciedlenie już na etapie tworzenia koncepcji kształcenia i programu studiów, o czym szerzej była mowa w kryterium 1 w części dotyczącej przyjętych wzorców międzynarodowych.

W celu podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia w Radzie Ekspertckiej i w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia znajdują się osoby z zagranicznych jednostek. Biorą one czynny udział w spotkaniach oraz pomagają rozwijać nowe koncepcje, w tym ideę kształcenia opartego o Problem Based Learning, nad którym rozpoczęto już prace.

Wydział dąży do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, w tym koncepcji kształcenia, również poprzez nawiązywanie współpracy międzynarodowej (uczelnie, szpitale), możliwość wymiany międzynarodowej studentów i wykładowców, współpracy badawczej i pozyskiwania dostępu do nowych odkryć medycznych. Obecnie trwają prace nad umiędzynarodowieniem, np.: praktycznego nauczania klinicznego i praktyk wakacyjnych, co w obecnej sytuacji Covid-19 napotyka na wiele trudności. Wydział podpisał w październiku 2018 roku umowę z Virginia Commonwealth University w zakresie wspólnego prowadzenia projektów badawczych, wymiany kadry akademickiej i studentów, wspólnych publikacji, współpracy w ramach centrum symulacji medycznej, wymiany materiałów dydaktycznych. Zawarto także nowe umowy w ramach programu Erasmus: Universidad Publicade Navarra, Pampeluna, Hiszpania; Universidad de Zaragoza – Saragossa, Hiszpania; University of Szeged – Węgry. Ponadto, Wydział Medyczny jest członkiem An International Association for Medical Education (AMEE).

Wydział Medyczny stara się stale podnosić poziom umiędzynarodowienia kształcenia, Obok wymaganej standardem liczby godzin z języków obcych (120), język obcy (angielski i łacina) są również wykorzystywane w procesie kształcenia w ramach przedmiotu „Anatomia”. Dodatkowo, na V roku, w ramach zajęć do wyboru, student musi zrealizować przedmiot w języku angielskim (będzie mógł wybierać spośród następujących przedmiotów:

„Modern trends in the management of medical personnel”; “Management practice in health care”; “Risk management in healthcare entities”; “Models of health systems organization and their effectiveness”; “Management strategies and negotiations in health care”). Ponadto, w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 dr Tomasz Cecot z Hong Kong University poprowadzi zajęcia w ramach fakultetu „Clinical Neuroanatomy”, zaś na rok akademicki 2021/2022 zaplanowany jest fakultet prowadzony przez dr Kalinę Hodges z Ohio State University. W poprzednich latach odbyły się liczne wykłady osób z zagranicy, np.: w roku akademickim 2018/2019 i 2019/2020 Kalina Hodges (Purdue University), wykład pt. „Science and Medicine in Nutrition; Michael Czekało (Virginia Commonwealth University), wykład pt. „The place of simulation in medicine”; prof. Stefan Kiesz (Clinical Research Coordinator; San Antonio Endovascular and Heart Institute), wykład pt. „Historia i postępy w kardiologii interwencyjnej”; prof. Kobi Ludwin The National Center of Tactical Medicine, Tel Awiw-Jafa), wykład pt. „Hemorrhage control for first responders – lessons learned”. Z kolei w roku akademickim 2019/2020 na Wydziale gościła Tsyion Birhanu z Aksum University w Etiopii, która uczestniczyła jako guest lecturer w zajęciach z przedmiotu fakultatywnego: Infectious Diseases and Rural Medicine.

Za ocenę jakości kształcenia w zakresie języków obcych odpowiada Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. jakości kształcenia Studiów Języków Obcych.

Zajęcia językowe na Wydziale Medycznym Uczelni Łazarskiego obejmują cztery semestry nauki języka angielskiego po 30 godzin w semestrze na pierwszym i drugim roku studiów. Prowadzone są przez zespół lektorów wyspecjalizowanych w nauczaniu języka medycznego przy użyciu najbardziej efektywnych metod, podręczników i narzędzi. W bieżącym semestrze zajęcia prowadzone są online, z zachowaniem jakości zajęć prowadzonych stacjonarnie. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w języku angielskim zależy od poziomu znajomości języka i jest zróżnicowany. Studenci z poziomem B2/C1 są bardzo dobrze przygotowani, dobrze komunikują się, czytają artykuły medyczne z dużym zrozumieniem, nie mają blokad mówienia, dobrze wywiązują się z zadań pisemnych. Opanowanie szerokiego słownictwa medycznego pozwoli im w pełni korzystać ze źródeł anglojęzycznych. Studenci z poziomem B1/B1+ są w stanie czytać średnio trudne teksty medyczne w stopniu zadowalającym, teksty trudniejsze w stopniu umiarkowanym, a typowo analityczno-statystyczne w stopniu dobrym. Z czasem merytoryczna znajomość tematów oraz terminologii medycznej im to ułatwi.

Na wniosek Studenckiego Zespołu Opiniującego, studenci otrzymali dodatkową pomoc w nauce słownictwa medycznego oraz czytaniu tekstów medycznych. Powstał także opracowany przez dr Urszulę Swobodę-Rydz, wykładowcę Uczelni, podręcznik pt. „Medical English in Practice”.

Studenci mają również zapewniony dostęp do platformy do nauki online oraz pełne wsparcie techniczne i metodyczne

Wydział Medyczny aktywnie kształtuje politykę mobilności studentów, kadry akademickiej oraz pracowników administracyjnych. Oprócz omawianych wcześniej umów w ramach programu Erasmus, podpisano również dwustronne umowy z Virginia Commonwealth University. Nawiązano również współpracę z IFMSA w celu umożliwienia studentom wyjazdów typu wymiana naukowa i praktyki kliniczne. W chwili obecnej trwają uzgodnienia – wstępnie będziemy mieli do dyspozycji 10 miejsc dla studentów. Ze względu

na pandemię, wyjazdy studentów zostały wstrzymane (np. wyjazd Michała Paprockiego) w okresie marzec 2020 – czerwiec 2021. Przedstawicielem WM w IFMSA jest Katarzyna Wieczorek, obecnie studentka IV roku na kierunku lekarskim.

Warto podkreślić, że w ramach międzynarodowych wymian studentów Wydział Medyczny gościł studentów z zagranicy. W ramach IFMSA w roku 2020 przyjechała 1 osoba, a w roku 2019 – 4 osoby. Studenci ci byli włączani w prace badawcze dr Damiana Gorczyca, co również wpływało na poziom umiędzynarodowienia kształcenia.

Wydział Medyczny dba także o międzynarodowy rozwój kadry administracyjnej oraz naukowo-dydaktycznej. W ramach programu Erasmus zaplanowane są wyjazdy Katarzyny Dołkowskiej (pracownik dziekanatu); Damiana Gorczyca, Katarzyny Jesionowskiej, Agnieszki Madziały. Ponadto, odbywają się wyjazdy na staże zagraniczne (Stepan Feduniv) oraz konferencje czy sympozja (Damian Gorczyca, międzynarodowy kongres w Turcji; Marcin Madziała i M. Marek – udział w konferencji krajowej – oba wyjazdy sfinansowane ze środków Wydziału).

Wydział Medyczny co roku przeprowadza ocenę stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku lekarskim. Udział w tym biorą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Przykładem skuteczności ewaluacji procesu umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku lekarskim jest powołanie wydziałowego koordynatora ds. programu Erasmus+, zgodnie z sugestią Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i w ramach przeglądu obowiązujących przepisów wewnętrznych i składów jednostek organizacyjnych. W czasie Covid-19 szczególną uwagę zwraca się na zagrożenia występujące w procesie umiędzynarodowienia i trudności występujące w organizacji tejże współpracy. Niemniej jednak Wydział Medyczny stara się kontynuować prace w najszerszym możliwym zakresie, a jako młody wydział powoli buduje swoje międzynarodowe kontakty.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Kadra Wydziału Medycznego jest dostępna dla studentów zarówno podczas realizacji procesu kształcenia, jak i w trakcie pełnionych dyżurów oraz w ramach form komunikacji elektronicznej (email) i innych komunikatorów, jeśli są wykorzystywane przez wykładowcę i studentów. W okresie Covid-19 komunikacja pomiędzy studentami a wykładowcami utrzymuje się poprzez platformę Long Distance Learning, forum na platformie, ClickMeeting, MS Teams, Zoom, a nawet takie formy komunikacji jak Messenger. Opiekę nad studentami pełni Prodziekan ds. studenckich i opiekunowie roku wyznaczeni przez Dziekana, a także koordynatorzy przedmiotów/grup zajęć.

Wydział Medyczny przykładą szczególną wagę do kwestii bieżącego dialogu ze studentami kierunku lekarskiego, celem rozwiązywania problemów studentów i nieustannego doskonalenia procesu dydaktycznego. W tym celu powołano osobne ciało doradcze w postaci Studenckiego Zespołu Opiniującego (SZO), w skład którego wchodzi studenci poszczególnych roczników. SZO ma realny wpływ na udoskonalanie procesu dydaktycznego, czego przykładem jest chociażby bieżąca analiza prowadzonych zajęć dydaktycznych, ocena dostępnej infrastruktury, ocena wsparcia udzielanego studentom – nie tylko w zakresie dydaktycznym, ale także w zakresie rozwoju ich kompetencji naukowych w zgodzie z ideą

profilu ogólnoakademickiego. Przykładem skuteczności prac SZO jest zakup dodatkowej literatury oraz programów zdalnych do nauczania, np. PureView, uruchomienie stacjonarnych zajęć z anatomii dla II roku studiów czy też uruchomienia dodatkowego fakultetu z medycyny ratunkowej na IV roku. Ponadto odbywają się spotkania z poszczególnymi rocznikami, podczas których studenci przekazują sugestie i propozycje dotyczące procesu kształcenia i rozwoju naukowego, np. wprowadzenie oceny ciągłej w ramach przedmiotów klinicznych, rozwoju wsparcia w zakresie przygotowania lekarskiego egzaminu końcowego.

Okres pandemii znacząco wpływa na pogorszenie się stanu psychicznego osób z problemami natury psychicznej oraz wpływa na zwiększenie się liczby osób potrzebujących doraźnej pomocy ze strony uczelni. Ta sytuacja została zauważona, wskutek czego zwiększony został zakres niesionej pomocy. Dotychczasowa pomoc psychologiczna zamieniona została na świadczenia ze strony Vertimed – wyspecjalizowanej placówki zdrowia psychicznego, świadczącej doraźną pierwszą pomoc psychologiczną oraz psychiatryczną. O skali zagadnienia świadczyć może fakt udzielenia pomocy blisko pięćdziesięciu studentom w okresie IV kwartału 2020 roku. Pomoc udzielana jest stacjonarnie w siedzibie Vertimed w Warszawie przy ul. Bronikowskiego 55 lub za pomocą systemów teleinformatycznych. Rejestracja na wizytę odbywa się bezpośrednio w placówce, mailowo lub telefonicznie. Koszt pierwszych trzech wizyt ponosi Uczelnia Łazarskiego. Weryfikacja osób uprawnionych do bezpłatnych wizyt odbywa się poprzez okazanie ważnej legitymacji studenckiej.

Uczelnia, w uzasadnionych przypadkach, odpowiada na indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnościami przychylając się do próśb o wydłużenie czasu egzaminów i sprawdzianów wiedzy, udzielając urlopów, usprawiedliwiając nieobecności, zmieniając formę i/lub czas trwania zaliczeń i egzaminów na dostępniejszą w zależności od stanu zdrowia studenta. W przypadkach szczególnych Uczelnia rozszerza zakres pomocy w miarę swoich możliwości. Podczas pandemii, jeden ze studentów z zaburzeniami psychicznymi zwrócił się o pomoc nie tylko w procesie kształcenia, ale także związaną z wydarzeniami z życia prywatnego, wpływającymi na jego stan psychiczny i sytuację finansową. Otrzymał kompleksową pomoc ze strony Poradni Prawnej Uczelni Łazarskiego, wsparcie psychologiczne, dostosowanie przebiegu sesji egzaminacyjnej do swoich możliwości oraz zapomogę finansową. Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnych zapewniła kompleksowe wsparcie i jego koordynację, pozostając do dyspozycji studenta telefonicznie.

Wsparcie w adaptacji

Uczelnia Łazarskiego i Wydział Medyczny ze szczególną troską podchodzą do osób, które dopiero rozpoczynają studia. Wielu z nich pochodzi spoza Warszawy i nie rzadko potrzebują wsparcia natury adaptacyjnej. W tym celu powołano Student Help Desk (dedykowany do studentów wszystkich wydziałów i kierunków studiów). Co istotne, osobami zaangażowanymi w jego funkcjonowanie są studenci starszych lat. Misją Student Help Desk jest niesienie pomocy studentom Uczelni Łazarskiego, aby adaptacja do nowego środowiska była łatwiejsza. Rolą tej studenckiej jednostki jest wspieranie studentów w szerokiej gamie problemów związanych z ich adaptacją na Uczelni Łazarskiego i w Warszawie.

Wsparcie naukowe

Studenci Wydziału Medycznego mają możliwość włączania się i realizowanie badań naukowych, np. poprzez aktywne uczestnictwo w kołach naukowych: Medycyny Ratunkowej, Neonatologii, Students Journal Club, Cytogenetyki, Farmakologii. Ponadto planowane jest uruchomienie kolejnych kół naukowych, tj. koła anatomicznego, ginekologicznego i chirurgicznego.

Uczelnia wspiera udział studentów w badaniach naukowych zapewniając im opiekę doświadczonych pracowników naukowych Wydziału Medycznego. Przykładem tego są artykuły naukowe następujących studentów: M. Paprocki, H. Olszewski, M. Szarek, M. Ebert, D. Dunder, K. Kranc opublikowane m. in. w takich czasopismach naukowych, jak *Disaster and Emergency Medicine*, *American Journal of Emergency Medicine*, *Medical Hypotheses*, *International Review of medical Practice*, *Postępy Nauk Medycznych*, *European Journal of Pediatrics*. W trakcie spotkań mentorskich studenci poznają metodologię prowadzenia badań, uczą się pisać teksty naukowe i generalnie prowadzić proces badawczy. Najlepszym tego dowodem są liczne artykuły naukowe studentów kierunku lekarskiego.

Wydział Medyczny i Uczelnia umożliwiają dostęp do źródeł wiedzy programowej i ponadprogramowej (zbiory biblioteczne własne; bazy elektroniczne np. Medline, Dynamed, Edra, Ackland Anatomy, Grants Dissection, programy takie jak Pure View, wirtualne laboratoria komputerowe, współpracę z Główną Biblioteką Lekarską w Warszawie – umowa); do możliwości pogłębiania wiedzy poprzez realizację badań naukowych i udział w procesie pisania artykułów naukowych (np. koło naukowe Students Journal Club, współpraca z wykładowcami), poprzez czynny udział w wolontariatach (np. Klinika Ambroziak, Szpital na ulicy Barskiej w Warszawie).

Wsparcie studentów niepełnosprawnych

Uczelnia Łazarskiego przywiązuje szczególną wagę do studentów z niepełnosprawnościami. Na Uczelni powołano Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych. Na stronie internetowej utworzono specjalnie dedykowaną podstronę: <https://www.lazarski.pl/pl/studenci-z-niepełnosprawnościa/>, gdzie studenci mogą uzyskać wszelkie niezbędne informacje, np. w zakresie dofinansowania do studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą także liczyć na wsparcie w trakcie procesu kształcenia.

Na terenie kampusu funkcjonują następujące ułatwienia infrastrukturalne:

- przy wejściu do wszystkich punktów obsługi studenta (dziekanatów, rekrutacji, kwestury, działu IT, Biura Rektora, Studium Języków Obcych, Centrum Kształcenia Podyplomowego) znajdują się bezprzewodowe dzwonki-przywoływacze,
- na parkingu znajdują się specjalnie wydzielone i oznakowane miejsca (tuż przy bezdotykowym wejściu do budynku i do wind w sektorze D oraz z poziomu parkingu podziemnego);
- łazienki posiadają zarówno ergonomiczne, jak i techniczne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych;
- wejścia do pomieszczeń są odpowiednio szerokie do wjazdu wózków inwalidzkich i bezprogowe, a w każdym pomieszczeniu dydaktycznym zaadaptowaliśmy miejsce dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim;

- budynek jest przyjazny psom asystującym,
- pion rektoratu pozwala na bezdotykowe wejście do budynku i dotarcie do pięciu przestronnych, odpowiednio oprogramowanych wind (opóźnienie czasowe ruchu drzwi i czujniki ruchu, duże przyciski, oznakowane w języku Braille'a), co zapewnia swobodny dostęp do wszystkich pomieszczeń;
- wszystkie wejścia/wyjścia (w tym ewakuacyjne) są bezprogowe, z poziomu gruntu,
- mamy certyfikat "TU JEST OK" potwierdzający pełną dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych;
- w pełni dostosowania biblioteka dla osób niepełnosprawnych (szerszy opis w kryterium nr 5).
- strona internetowa Uczelni umożliwia zmianę kontrastu.

Biblioteka wyposażona jest w następujące udogodnienia:

- stanowiska z automatyczną, sterowaną elektrycznie regulacją wysokości blatu roboczego umożliwiające pracę osobom na wózkach inwalidzkich różnych typów, a także pracę na stojąco,
- do dyspozycji są podnóżki z regulowanym podparciem stóp dla osób z problemami z kręgosłupem oraz krążeniowymi,
- książki elektroniczne na czytniki dla osób ze słabym wzrokiem oraz same czytniki,
- na zewnątrz budynku stoi trezor biblioteczny do oddawania książek,
- możliwość korzystania z zasobów [Akademickiej Biblioteki Cyfrowej](#),
- wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań gwarantuje również kupiony w 2020 roku dostęp do LEXOTEKI
- zapewniamy niezbędny sprzęt i oprogramowanie.

Wsparcie organizacyjne w procesie edukacji i podejmowanych inicjatyw

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie organizacyjne i finansowe przy organizowaniu przez nich wydarzeń naukowych (np. konferencje studenckie, kominek lekarski) i spotkań kół naukowych. Studenci mogą także w dowolny sposób korzystać z sal dydaktycznych – przedstawiciele kół naukowych mogą bez przeszkód rezerwować sale na potrzeby związane ze studiowaniem i podejmowaną aktywnością studencką. Podobnie z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego. Studentów pod kątem administracyjnym wspiera Dział Administracji.

W zakresie kształcenia zdalnego, nieodzownym wsparciem dla studentów jest Centrum E-learningowe Uczelni Łazarskiego, powstałe na początku pandemii Covid-19. Centrum E-learningu oferuje wsparcie metodyczne, organizacyjne i techniczne dla realizowanego procesu kształcenia na odległość. Pracownicy Centrum są dostępni (w Uczelni, telefonicznie oraz mailowo) przez 7 dni w tygodniu w godzinach 8⁰⁰-20⁰⁰. Jeśli zajęcia synchroniczne prowadzone są po godzinie 20⁰⁰ w danym dniu to także w tym czasie prowadzony jest dyżur techniczny. W zespole pracuje 5 techników oraz 2 metodyków edukacji na odległość z 20-letnim doświadczeniem. Metodocy oferują dodatkowo konsultacje indywidualne w wymiarze 22 godzin zegarowych tygodniowo, także w weekendy. Studenci otrzymali już w marcu 2020 roku, a więc na początku procesu kształcenia zdalnego, instrukcje i wszelką pomoc w zakresie użytkowania platformy Lazarski Distance Learning, ClickMeeting i MS Teams.

W kontekście wsparcia organizacyjnego Studenci mają dedykowane dla nich miejsce w postaci Działu Administracji, a także osobnej komórki organizacyjnej, gdzie regulują wszelkie kwestie finansowe związane ze studiowaniem na Uczelni Łazarskiego (osoby w pok. 203 zajmują się wyłącznie obsługą studentów).

Motywowanie studentów

System motywowania studentów działa poprzez: stypendium Rektora; stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych; nagrody przyznawane po każdym semestrze za wyniki w nauce (3 studentów z najwyższą średnią otrzymuje po 1000 zł ulgi w płatnościach), nagrody przyznawane za wyniki w nauce, działalność naukową, działalność wolontariacką i organizacyjną; udział w pracach badawczych i konferencjach, po których publikuje się artykuły studentów; udział w opiniowaniu regulaminów, programów studiów, ocenie nauczycieli, ciałach takich jak Senat, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Ponadto, WM pokrywa studentom koszty dodatkowych szkoleń, np.: z zakresu szycia chirurgicznego, wkluc doszpikowych, kursów ultrasonograficznych w Centrum Medycyny Sportowej (4800 zł); szkoleń z zakresu realizacji badań (6435 zł).

Powyższe działania dają studentom wymierne poczucie bycia podmiotem i partnerem oraz realnego wpływu na własne sprawy, co motywuje do czynnego udziału w procesach uczelnianych, samostanowienia i wywierania wpływu. Prace prowadzone w kołach naukowych tworzą przestrzeń do samorozwoju, zdobywania praktyki zawodowej i kształtowania predyspozycji istotnych na rynku pracy i kształtowania absolwenta przy wyraźnym wsparciu Uczelni i z zapewnieniem zaplecza dla tegoż rozwoju.

Studenci informowani są o możliwościach wsparcia i jego zakresie poprzez stronę internetową, przesyłanie wiadomości elektronicznych, ogłoszenia w gablotach oraz informacje w mediach społecznościowych. Przykładem skutecznego informowania o systemie wsparcia jest działalność Pełnomocnika ds. stypendiów, co znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej liczbie uzyskiwanych stypendiów przez studentów kierunku lekarskiego.

Studenci mają wiele możliwości zgłaszania skarg i składania wniosków, np.:

- na stronie internetowej znajduje się specjalny adres mailowy, na który Studenci mogą zgłaszać skargi i uwagi - jakoscksztalceniawm@lazarski.edu.pl,
- Dziekan i Prodziekani mają dyżury administracyjne (poza dydaktyczne), gdzie każdy ze Studentów może umówić się na spotkanie,
- Dziekan przyjmuje studentów w trybie ciągłym w zależności od bieżących potrzeb. Kontaktuje się także ze studentami za pomocą dostępnych środków komunikacji, np. w okresie Covid-19 są to spotkania z użyciem platformy Zoom, udostępnienie służbowego numeru telefonu komórkowego oraz stale – bez względu na okoliczności epidemiologiczne – poprzez aplikacje społecznościowe, jak Messenger.
- Studenci mają także możliwość zgłaszania skarg do Samorządu Studenckiego, który zgodnie z regulaminem, w swojej strukturze ma Sąd Koleżeński do rozpatrywania sporów i konfliktów.

Wnioski studentów związane z przebiegiem studiów, wymienione w Regulaminie Studiów, kierowane do Dziekana Wydziału Medycznego mogą być składane przez studentów w formie pisemnej w Dziekanacie w godzinach urzędowania lub przesyłane pocztą tradycyjną

oraz elektroniczną. Studentom przysługuje prawo do składania wniosków i skarg w sprawach związanych z organizacją i przebiegiem procesu kształcenia, obsługą administracyjną studenta oraz w innych kwestiach bezpośrednio lub pośrednio dotyczących studentów. Studenci mogą składać wnioski dotyczące ulepszenia organizacji procesu kształcenia, usprawnienia pracy, zaspokojenia potrzeb społeczności akademickiej, bezpieczeństwa i higieny pracy, a przede wszystkim doskonalenia jakości kształcenia. Wnioski i skargi mogą być składane indywidualnie, grupowo lub za pośrednictwem samorządu studentów, w sposób pisemny, drogą bezpośrednią lub korespondencyjną, w tym też elektroniczną. Takie zgłoszenia dotyczą między innymi: terminów i godzin badań na Covid-19 przed zajęciami, nieotrzymania na czas prezentacji od wykładowcy, zbyt bliskiego terminu poprawkowego w stosunku do terminu podstawowego, przywrócenia np. zajęć z anatomii w okresie pandemii na Uczelnię i innych, w odniesieniu do których natychmiast są podejmowane działania naprawcze, a po nich następuje sprawdzenie skuteczności wprowadzonych rozwiązań. Na przykład w kwestii przywrócenia anatomii na Uczelnię na drugim roku studiów studenci skierowali mail i prośbę do Dziekana WM oraz do Rektora Uczelni. Odbyło się spotkanie ze studentami, ustalono harmonogram wprowadzenia zajęć na uczelnię, a także dodano konsultacje w soboty dla chętnych studentów, po czym przeprowadzono ankietę realizacji zajęć i odbyło się ponowne spotkanie omawiające realizację tych zajęć. W odniesieniu do kwestii zbyt krótkiej odległości pomiędzy terminem podstawowym a poprawkowym odbyło się spotkanie Dziekana ze studentami i przesunięto termin poprawkowy.

Administracyjna obsługa studentów prowadzona jest przez Dziekanat WM i inne jednostki administracyjne Uczelni, jak Dział Administracji, Kwestura, Dział IT. Obsługę wspiera system e-uczelnia. Za rok akademicki 2019/2020 została przeprowadzona ankieta, w której pytano studentów o częstotliwość korzystania z usług poszczególnych jednostek administracyjnych oraz o ocenę jakości świadczonych usług i godzin przyjęć. Oceniane były następujące jednostki/osoby: Studium Języków Obcych, Biblioteka, Dziekanat, Rektorat, Pełnomocnik ds. Praktyk, Prodziekani i Komisja stypendialna oraz dodatkowo ankieta dotycząca tejże obsługi w okresie nauczania online. Ostatnie badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i rozbudowane o elementy związane z działalnością on-line Wydziału. Wnioski z niego płynące to pozytywna ocena jednostek administracyjnych. Niestety, odsetek odpowiedzi studentów – pomimo internetowej ankiety – nie był zbyt duży, w związku z czym podjęto decyzję o dodatkowej intensyfikacji działań informacyjnych i zachęcających do brania udziału w procesie ankietowania. W trakcie spotkań ze studentami Dziekan zachęca ich do uczestnictwa w procesie ewaluacji.

Kadra wspierająca proces dydaktyczny jest zatrudniana w oparciu o swoje doświadczenie i kwalifikacje. Odbywa również szkolenia z zakresu, np.: negocjacji z trudnej pozycji wyjściowej, Prince, Team skills and Leadership, programów komputerowych wykorzystywanych na Wydziale i Uczelni, szkolenia z zakresu MS Teams i platformy Long Distance Learning, excel. Szkoleniom poddawani są także pracownicy dziekanatu i biura dziekana, np. Katarzyna Dołkowska (kierownik dziekanatu) i Elżbieta Makomaska-Szaroszyk (prodziekan ds. studenckich) w dniu 4.02.2019 r. oboje szkolenie pt. „Regulamin studiów wyższych w świetle najnowszych zmian – wymogi formalne i aspekty praktyczne”, a M. Zeman dobyte szkolenie z zakresu dokumentacji przebiegu studiów. Dodatkowo, stworzone przez Uczelnię Centrum E-learningu zatrudniło dwóch metodyków edukacji na

odległość (Pan Artur Wojno i Pani Anna Stanisławska-Miszke) z 20-letnim doświadczeniem zawodowym, którzy wspomagają proces dydaktyczny i przygotowują metodycznie wykładowców, aby mogli lepiej wspierać studentów w procesie nauki. Odbyły się do tej pory 4 szkolenia z zakresu metodyki kształcenia na odległość i szereg szkoleń technicznych oraz indywidualnych. Szkolenia te w bardzo intensywnym trybie były prowadzone na Wydziale Medycznym od marca 2020 roku w ramach szkoleń indywidualnych i dla całych zespołów prowadzących zajęcia, np.: diagnostyka laboratoryjna, biochemia, histologia, anatomia, medycyna ratunkowa. Ponadto, metodycy mają również indywidualne dyżury konsultacyjne zarówno w tygodniu, jak i w weekendy. Centrum E-learningu pracuje wobec powyższego zarówno z pracownikami dydaktycznymi, administracyjnymi – także szkoląc ich w zakresie sprzętowo-technologicznym oraz studentami (wsparcie na miejscu, telefoniczne, zdalne od 8.00 do 20.00, 7 dni w tygodniu) oraz przygotowuje materiały szkoleniowe dla studentów.

Ważnym aspektem funkcjonowania Wydziału Medycznego w zakresie realizacji kształcenia na kierunku lekarskim jest współpraca z Samorządem Studenckim – kluczowym interesariuszem wewnętrznym. Samorząd Studencki – zgodnie z przepisami prawa – opiniuje programy studiów na kierunku lekarskim. Ponadto, władze Wydziału Medycznego starają się w miarę na bieżąco konsultować z przedstawicielami Samorządu rozmaite kwestie dotyczące procesu kształcenia.,

Wydział Medyczny przykładą dużą wagę do monitorowania systemów wsparcia oraz motywowania studentów. Dlatego też zarządzeniem Dziekana WM powołany został Studencki Zespół Opiniujący, który poprzez cykliczne spotkania doradza władzom Wydziału w zakresie wsparcia i motywowania studentów, w tym także Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Rada Ekspertów. Dzięki temu ów system jest stale doskonalony, czego przykładem jest dodanie spotkań (konsultacji) anatomicznych w prosektorium po przywróceniu zajęć z anatomii na uczelnię, doposażenie szatni dla studentów w Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim o nowe szafki, przekazanie wykładowcom dodatkowych kamer i mikrofonów do prowadzenia zajęć online w celu podniesienia ich jakości technicznej czy też wyposażenie studentów na ich prośbę w maski FFP2, zamiast masek chirurgicznych na zajęcia kliniczne i do zajęć na terenie uczelni, w tym też wyposażanie ich w rękawiczki jednorazowe i fartuchy flizelinowe. Monitorowanie prowadzone jest także przez interesariuszy zewnętrznych, w tym Radę Ekspertką oraz dyrekcję szpitali i koordynatorów przedmiotów, którzy też zgłaszają, potrzeby np. doposażenia klinik w sprzęt multimedialny, laptopy, kamery, mikrofony czy też rozszerzenie dostępu do zasobów bibliotecznych.

Wszystkie działania są podejmowane bez zbędnej zwłoki i zawsze jest sprawdzana efektywność przyjętych rozwiązań, np.: sprawdzono czy doposażenie studentów na czas pandemii do zajęć klinicznych jest właściwe i po ponownej weryfikacji zwiększono ilość masek FFP2 przekazanych na oddziały tak, by mogły być udostępniane studentom dodatkowo w trakcie zajęć w zależności od potrzeb. Zweryfikowano sposób udzielania prowadzącym zajęcia dostępu do zasobów bibliotecznych i po stwierdzeniu małej skuteczności kodów indywidualnych i braku dotarcia do wszystkich zainteresowanych wprowadzono dla szpitali kod globalny, umożliwiający każdemu lekarzowi współpracującemu z uczelnią i pracującemu w danym szpitalu korzystanie z baz danych i zasobów bibliotecznych w celach wzbogacania procesu dydaktycznego.

Innym przykładem skuteczności oceny systemu wsparcia jest także powołanie pełnomocnika ds. programu Erasmus, celem usprawnienia jakości wsparcia udzielanego studentom w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Medyczny zapewnia dostęp do informacji o programie kształcenia poprzez zamieszczenie na ogólnodostępnej stronie internetowej w zakładce „Model i jakość Kształcenia” <https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/wydzial-medyczny/model-i-jakosc-ksztalcenia/> m.in.: efektów uczenia się, sylabusów, planów studiów, wyników badań jakości itd. Używany jest także system Wirtualnej Uczelni. Istnieje również możliwość dostępu do informacji drogą tradycyjną poprzez kontakt osobisty (Dziekan, Prodziekan ds. studenckich, Dziekanat, opiekun roku, koordynatorzy przedmiotów, opiekunowie kół naukowych, mentoring profesorski, nauczyciele akademicy) oraz informacje zwieszane na tablicach ogłoszeń. Pozostałe źródła danych to np. media społecznościowe, teledystrybucja z bieżącymi informacjami (kampus). Ponadto, dostęp do informacji realizowany jest poprzez dedykowaną stronę rekrutacyjną, na której znajdują się zasady rekrutacji oraz kontakt do biura rekrutacji, podstronę o jakości kształcenia, na której znajdują się informacje o jakości kształcenia, regulaminy, literatura przedmiotu oraz podstronę Dziekanatu (<https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/wydzial-medyczny/dziekanat-wm/>). Na osobnej podstronie dedykowanej osobom niepełnosprawnym znajduje się komplet informacji niezbędnych dla niepełnosprawnych kandydatów i studentów (<https://www.lazarski.pl/pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia/>). Wykorzystanie nowoczesnych technologii (social media, marketing digitalny i Lazarski APP) pozwala na zwiększanie efektywności dotarcia z przekazem.

Prowadzony jest bieżący monitoring trafności, dokładności i celowości dotarcia do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Każdy student mający uwagi do prowadzonych zajęć czy generalnie funkcjonowania Wydziału ma możliwość zgłoszenia swoich uwag na specjalnie do tego przygotowany adres mailowy: jakoscksztalceniawm@lazarski.pl. Wydział po zakończeniu roku akademickiego przeprowadza ewaluację systemu dostępu do informacji publicznej poprzez ankietyzację studentów. Badanie publicznego zakresu dostępu do informacji przeprowadzane jest rokrocznie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W badaniu podsumowującym rok akademicki 2019/2020 zawarte były następujące pytania: Gdzie w pierwszej kolejności/najczęściej szuka Pan/Pani obecnie aktualizacji informacji nt. kierunku?; Jak ocenia Pan/Pani łatwość dotarcia do ww. informacji w skali 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą (bardzo źle) a 5 ocenę najwyższą (bardzo dobrze)?; Który ze sposobów przekazywania informacji wskazałby/łaby Pan/Pani jako preferowany? Jakie działania należałoby poprawić? Czego brakuje w procesie przekazywania informacji? Czy jakieś informacje Pana/Pani zdaniem wymagają uzupełnienia? Po raz kolejny badanie wykazało, iż głównym źródłem informacji dla studentów jest strona internetowa, a w dalszej kolejności dziekanat i informacje przekazywane drogą poczty elektronicznej. W porównaniu do poprzedniego badania, studenci dużo chętniej korzystają także z kanałów social media. Studenci dobrze ocenili łatwość dotarcia do informacji. W zakresie

terminowości przekazywanych informacji, kilkoro studentów stwierdziło, iż mogłyby być one przekazywane szybciej.

Dostęp do informacji publicznej ewaluowany jest przez szereg interesariuszy, tj. na przykład Studencki Zespół Opiniujący, Radę Ekspertką, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Przykładem skuteczności przeprowadzanych ewaluacji są zastrzeżenia przekazywane przez Radę Ekspertką, np. w zakresie braków informacji na stronie internetowej Wydziału Medycznego i Uczelni Łazarskiego. Od razu po wskazaniu tych wad, zostały one uzupełnione.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór w zakresie merytorycznym, organizacyjnym i administracyjnym nad kierunkiem studiów sprawuje Dziekan Wydziału Medycznego, Prodziekani oraz Pełnomocnik ds. jakości kształcenia. Odnosi się to także do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku lekarskim. W procesie tym biorą udział interesariusze zewnątrzni (np. Rada Ekspertka, dyrektorzy szpitali), interesariusze wewnętrzni (Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Samorząd Studencki, Rada Wydziału, Senat Uczelni Łazarskiego czy też Studencki Zespół Opiniujący). Odbywają się spotkania z wykładowcami, koordynatorami przedmiotów, studentami wszystkich roczników, dyrektorami szpitali. Na bieżąco odbywa się współpraca ze starostami poszczególnych roczników.

Celem działań podejmowanych w ramach projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest zapewnienie jednolitego i powtarzalnego sposobu modyfikacji, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia oraz weryfikowania realizacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Podejmowane działania zmierzają również do zapewnienia programu kształcenia zgodnego z sylwetką absolwenta.

Modyfikacja, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów obejmuje w szczególności: analizę zgodności koncepcji kształcenia z celami określonymi w strategii rozwoju Uczelni i Wydziału Medycznego; analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się, a w tym: analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania realizacji efektów uczenia się oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów uczenia się, ocenę jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów uczenia się, analizę wyników nauczania, analizę poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia; analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych; analizę i ocenę udziału interesariuszy zewnętrznych oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego; ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury zalecanej w ramach kształcenia; ocenę sposobu informowania studentów i innych zainteresowanych (kandydatów, pracodawców). Wyżej wymienione analizy są sporządzane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, oraz osoby wskazane przez Dziekana po zakończeniu roku akademickiego.

Monitoring ciągły jest realizowany w następujący sposób: przed rozpoczęciem semestru na Kolegium Dziekańskim i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia omawia się

proponowane zmiany w sylabusach i zasadach zaliczania z uwzględnieniem wyników hospitacji zajęć, koordynator przedmiotu wprowadza zmiany w sylabusie przedmiotu w zakresie zasad zaliczania i systemu oceniania oraz uzupełnienia literatury. Po zakończeniu semestru każdy nauczyciel zapoznaje się z wynikami ankiet studenckich w zakresie wypełnionych przedmiotów; dokonuje samooceny zrealizowanych zajęć pod kątem odpowiedzi na następujące pytania: Czy założone cele przedmiotu zostały zrealizowane? Czy przyjęte metody i formy zaliczenia pozwoliły rzeczywiście ocenić osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się?, sprawdza czy ustalona liczba punktów ECTS odpowiada rzeczywistemu nakładowi pracy studenta potrzebnemu do uzyskania założonych efektów uczenia się. Dziekan Wydziału, po zasięgnięciu opinii Zespołu ds. oceny stopnia realizacji efektów uczenia się, przedkłada na koniec roku akademickiego Radzie Wydziału ocenę osiągniętych efektów uczenia się, która stanowi podstawę doskonalenia programu studiów.

Monitoring cykliczny (o charakterze okresowym) odbywa się nie częściej niż co 3 lata i nie rzadziej niż co 6 lat. Kompleksowa ocena realizowanego programu studiów odbywa się zgodnie z poniższą procedurą. Dziekan Wydziału podejmuje decyzję o rozpoczęciu kompleksowej oceny danego programu studiów; powołuje Zespół dydaktyczny dla danego programu studiów, zwany dalej Zespołem, składający się z wykładowców realizujących zajęcia w ramach danego programu studiów; przewodniczący Zespołu wysyła informację o rozpoczęciu procedury monitorowania do koordynatorów przedmiotów oraz Samorządu Studentów, z jednoczesną prośbą o zgłaszanie uwag/wniosek do programu studiów; Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia udostępnia Zespołowi celem wykorzystania w procesie monitorowania: opinie pracodawców (z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), np. uzyskane na podstawie ankiet; opinie absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementach z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie studiów, uzyskane na podstawie ankiet po roku, 3 i 5 latach od ukończenia studiów; opracowane dane z ankiet studenckich dla poszczególnych przedmiotów z podziałem na formy. Zespół, w porozumieniu z Dziekanem, uwzględniając raporty z hospitacji i akredytacji oraz koszty opracowuje propozycje zmian w monitorowanym programie studiów i przedstawia je, wraz z uzasadnieniami, koordynatorom przedmiotów realizujących zajęcia w ramach programu studiów. Przy wprowadzeniu zmian należy przestrzegać procedury projektowania programów studiów. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.

Ocena osiągniętych efektów uczenia się ma charakter ciągły i odbywa się z udziałem członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i koordynatorów przedmiotów. Monitorowanie stopnia osiągania efektów uczenia się odbywa się poprzez: okresowe rewizje programu kształcenia pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, standardem dla kierunku lekarskiego i wynikającymi z niego efektami uczenia się; analizy sylabusów pod kątem braku powtórzeń efektów uczenia się w ramach kilku przedmiotów/modułów, obiektywizmu metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się, metod dydaktycznych odpowiednich do prowadzonej formy zajęć, literatury przedmiotu, zgodności efektów uczenia się. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza rokrocznie badania oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników hospitacji, ankiet ewaluacyjnych realizowanych przez studentów, ocenę sylabusów dokonywaną przez Komisję, arkusz

samooceny realizacji efektów uczenia się, analizy wykorzystania infrastruktury w realizacji efektów uczenia się. W ostatnim badaniu zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów podobnie jak infrastruktura i liczebność grup studenckich. Głównym problemem jaki podnoszono była niespójność w sylabusie z Mikrobiologii pod kątem zapisu warunku zaliczenia częściowego, i podejścia jednego wykładowcy na przedmiocie zabiegi resuscytacyjne do studentów i do procesu dydaktycznego. Wskutek uwag podjęto działania naprawcze w postaci szczegółowej analizy wszystkich sylabusów oraz działania prewencyjne, mające na celu zapobieżenie powtórzeniu się zdefiniowanej sytuacji. Podjęto także działania i decyzje kadrowe, polegające na zaprzestaniu współpracy z wykładowcą reprezentującym nieodpowiednie podejście do studentów. Jednocześnie podjęto decyzję o rozwiązaniu umowy z koordynatorem przedmiotu diagnostyka laboratoryjna i zatrudnieniu nowego ze względu na zbyt małe zaangażowanie w proces dydaktyczny, a także po przeprowadzeniu weryfikacji zasad kształcenia w odniesieniu do zaleceń zespołu wizytującego PKA z 2018 roku rozwiązano umowę z koordynatorem przedmiotu anatomia i wdrożono działania naprawcze we wskazanym zakresie.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia. Celem działań podejmowanych w tym zakresie jest zapewnienie jasnych kryteriów zaliczania przedmiotów i rzetelnego procesu oceniania. Działania w zakresie oceniania studentów obejmują analizę danych dotyczących liczby studentów powtarzających przedmiot niezaliczony w danej sesji. Analizę sporządza po zakończeniu roku akademickiego Dziekanat i przekazuje Dziekanowi. Ocena osiągniętych efektów uczenia się ma charakter ciągły i odbywa się z udziałem członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i koordynatorów przedmiotów. Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez: okresowe rewizje programu studiów pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, wynikających z nich efektów uczenia się; analizy sylabusów pod kątem braku powtórzeń efektów uczenia się w ramach kilku przedmiotów/grup zajęć, obiektywizm metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się, metod dydaktycznych odpowiednich do prowadzonej formy zajęć, literatury przedmiotu, zgodności efektów uczenia się i ich pokrycia w programie. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza rokrocznie badania oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników hospitacji, ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów, ocenę sylabusów dokonywaną przez Komisję, arkusz samooceny realizacji efektów uczenia się, analizy wykorzystania infrastruktury w realizacji efektów uczenia się. W ostatnim badaniu zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów, podobnie jak infrastruktura i liczebność grup studenckich. Głównym problemem jaki podnoszono była niespójność wynikająca z braku pełnego zrozumienia zasad zaliczenia i w związku z zaistniałymi uwagami podjęto działania naprawcze w postaci szczegółowej analizy sylabusów oraz rozmowy z wykładowcami celem wyeliminowania uchybień.

Studenci dokonują oceny osiągnięcia efektów uczenia się związanych z realizacją programu studiów. Istotnym elementem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów są opinie wyrażane przez Studencki Zespół Opiniujący. Uzyskane informacje są przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i stanowią element podlegający ocenie w procesie bieżącego monitoringu realizacji programów studiów.

Analiza wyników nauczania omawiana jest podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Ekspertckiej, podczas spotkań z koordynatorami przedmiotów i wykładowcami oraz prezentowana jest na posiedzeniu Rady Wydziału WM. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje wnioski z analizy i plan naprawczy – jeśli taki jest konieczny.

Przy kierunku lekarskim funkcjonują zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Do wewnętrznych należy zaliczyć studentów, wykładowców, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, Radę Wydziału, Senat Uczelni Łazarskiego, Samorząd Studencki czy Studencki Zespół Opiniujący. Jednymi z kluczowych interesariuszy wewnętrznych są studenci kierunku lekarskiego. Biorą oni czynny udział w posiedzeniach Senatu, Rady Wydziału i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, zgłaszają swoje uwagi bezpośrednio do Dziekana i Prodzikanów, wypowiadają się w kwestii prowadzonych zajęć w ankietach dotyczących realizacji procesu dydaktycznego i wykładowców. Celem zwiększenia wpływu studentów na proces kształcenia decyzją dziekana WM powołano Studencki Zespół Opiniujący, który pełni funkcję doradczą dla władz wydziału. Do jego zadań należy m.in. bieżący monitoring realizacji programu studiów, ewaluacje infrastruktury, stopnia wsparcia udzielanego studentom czy też stopnia umiędzynarodowienia. Ponadto, Dziekan WM może w każdej sprawie związanej z programem studiów zwrócić się do SZO z prośbą o wyrażenie opinii. Przykładem wpływu studentów na realizację programu studiów jest wprowadzenie – na ich prośbę – fakultetów o wysokim poziomie praktyczności, realizowanych w klinikach („Stany nagłe w medycynie”, „Kardiologiczne stany nagłe”, „Nauka umiejętności technicznych w medycynie ratunkowej”). Władze wydziału konsultowały również ze studentami sposób organizacji zajęć, w tym także w dobie Covid-19, w odniesieniu do nauczania on-line.

Władze Wydziału Medycznego oraz kadra dydaktyczna czerpią doświadczenie i analizują sugestie przekazywane przez interesariuszy zewnętrznych, w tym przez Radę Ekspertką złożoną z uznanych osobistości nauk medycznych. Jej posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz w roku oraz każdorazowo przy zmianie programów studiów. Do obowiązków Rady Ekspertckiej przy kierunku lekarskim, zgodnie z wewnętrznym systemem jakości kształcenia, zaliczają się i są stopniowo wdrażane i realizowane następujące zadania:

- ewaluacja programów kształcenia i rekomendowanie zmian, metod kształcenia, metod oceniania i innych aspektów związanych z jakością kształcenia;
- doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie rozwoju procesu kształcenia;
- wspomaganie i doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie wdrażania metod kształcenia;
- wspomaganie studentów, kadry naukowej i całego procesu kształcenia przez członków Rady Ekspertckiej i osób zaproszonych w zakresie dokonywania prezentacji, wygłaszania wykładów otwartych, prowadzenia zajęć w celu wdrożenia praktycznych modułów i treści kształcenia w ramach szczegółowo opracowanych i przygotowanych propozycji, np. Forum Wiedzy Medycznej, Kominek Lekarski.

Posiedzenia Rady Ekspertckiej zwołuje i przewodniczy Dziekan. Są protokołowane. W posiedzeniach biorą udział zaproszeni członkowie Rady Ekspertów, Dziekan, Prodzikani, członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz inni zaproszeni goście.

Przykładem wpływu Rady Ekspertckiej na realizację programu studiów jest rekomendacja przygotowania szkoleń w zakresie kształcenia zdalnego, rekomendacje w zakresie przedmiotów w j. angielskim, jakie znalazły się w programie studiów (np. fakultety „Clinical neuroanatomy”, „Nutrition”, fakultety na V roku).

Na Wydziale odbywają się spotkania z dyrektorami szpitali, w trakcie których dyskutowane są kwestie bieżącej realizacji zajęć, potrzeb dydaktycznych i technicznych, a także oczekiwań wobec nowo kształconych lekarzy. Na jednym z ostatnich spotkań podtrzymano decyzję o przeprowadzaniu wymazów na Covid-19 studentom uczestniczącym w zajęciach klinicznych, podnoszono potrzebę kształcenia studentów w zakresie zarządzania sobą i zespołem oraz wzmocnienia dydaktyki na poziomie komunikacyjnym (komunikacja pacjent-lekarz, lekarz-zespół), a także wykorzystania CSM w procesie kształcenia – jako miejsce przygotowania do udziału w zajęciach klinicznych, rozwijania umiejętności i kompetencji już zdobytych i pozyskiwania nowych określonych efektami uczenia się możliwymi do zrealizowania w szpitalu jako efekty grupy B, a w CSM przećwiczenie ich na poziomie grupy A. Dyrektorzy zwracali wielokrotnie uwagę na potrzebę praktycznego nauczania zawodu i lepszego przygotowania z zakresu umiejętności i kompetencji.

Interesariusze zewnętrzni wyrażają swoje opinie na spotkaniach z Dziekanem i Prodziekanami. Podejmują tematy dotyczące rozszerzania procesu kształcenia o aspekty komunikacji pacjent-lekarz, profesjonalizacji kształcenia pod kątem przygotowania studentów do zarządzania sobą i zespołem, co powieli także opinie Rady Ekspertckiej, rozwinięcia wykorzystania CSM w procesie kształcenia, szczególnie w dobie Covid-19, jak i w odniesieniu do nauczania umiejętności określonych jako grupa B, w sposób praktyczny np.: neurologia – punkcja lędźwiowa, otolaryngologia – konikotomia i inne, w tym także zajęcia z pacjentem standaryzowanym – wywiad, badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz wzmocnienie kompetencji komunikacyjnych, a także wzorem międzynarodowym wzmocnienia fakultetów w formie seminariów o aspekty praktyczne, rozwijanie w trakcie ich nauczania efektów z zakresu umiejętności i kompetencji. Ten sam postulat zgłosili studenci, składając podania o fakultety o większym stopniu praktyczności realizowane w klinikach i CSM, co zostało wdrożone w ramach takich fakultetów jak: stany nagłe w medycynie, kardiologiczne stany nagłe i nauka umiejętności technicznych w medycynie ratunkowej.

Władze Wydziału Medycznego, celem udoskonalania programu studiów i wewnętrznego systemu jakości kształcenia, czerpią doświadczenie z wizytacji przeprowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną także na innych kierunkach studiów prowadzonych na Uczelni Łazarskiego. Przykładem jest rekomendacja Zespołu Opiniującego PKA w trakcie wizytacji na kierunku ekonomia w czerwcu 2019 roku, podczas której zasugerowano rozbudowę wewnętrznego systemu jakości kształcenia o część dotyczącą ewaluacji stosowanych procedur i aktów prawnych. Wydział Medyczny zaktualizował swój dokument o te założenia. Efektem wdrożenia tej zmiany w wewnętrznym systemie jakości kształcenia jest m.in. powołanie stanowiska pełnomocnika ds. jakości kształcenia, specjalisty ds. nauki i jakości kształcenia oraz powołanie wydziałowego koordynatora ds. programu Erasmus.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wykwalifikowana kadra naukowo-dydaktyczna z doświadczeniem międzynarodowym. 2) Rosnąca liczba publikacji w czasopiśmie wysokopunktowanych. 3) Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 4) Współpraca z podmiotami leczniczymi w realizacji kształcenia praktycznego. 5) Możliwość zapewnienia zindywidualizowanego podejścia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Brak oferty kształcenia podyplomowego dla lekarzy. 2) Możliwa trudność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na badania i rozwój ze względu na wczesny etap rozwoju kierunku.
Czynniki zewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 2) Możliwość ciągłego doskonalenia kompetencji kadry dydaktycznej w ramach samokształcenia i uczestnictwa w kursach/projektach. 3) Otwarte granice Unii Europejskiej pozwalające na swobodą wymianę i współpracę kadry naukowo-dydaktycznej z różnych ośrodków, w zakresie kształcenia. 4) Małe wysycenie kadry lekarską w kraju przy relatywnie dużej liczbie ośrodków opieki medycznej (duże zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadre). 5) Rozwój prac nad funkcjonowaniem Wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Możliwy silny spadek liczby kandydatów na studia związany z niżem demograficznym, konkurencją innych uczelni, słabszym przygotowaniem młodzieży do studiowania na kierunku. 2) Silna konkurencja innych szkół wyższych. 3) Zmiany i niespodziewane sytuacje ze względu na Covid -19

(Pieczęć uczelni)

.....
dr hab. Paweł Olszewski
p.o. Dziekana Wydziału Medycznego

.....
prof. dr hab. Maciej Rogalski
Rektor Uczelni Łazarskiego

Warszawa, dnia .....

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące kierunku lekarskiego

Tabela 1. Liczba studentów na kierunku lekarskim

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat ¹	Bieżący rok akademicki ²	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	63	91	-	-
	II	-	87	-	-
	III	-	70	-	-
	IV	-	41	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		63	289	-	-

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku lekarskim

Studia stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	12 semestrów/ 366 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	5951
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	366 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	211,5 ECTS

¹ Rok akademicki 2017/2018

² Rok akademicki 2020/2021, stan na dzień 01.02.2021 r.

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	20 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych	600 godzin
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	-/-

Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medyczne oraz nauki o zdrowiu

Studia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć ³	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Histologia	W, S, Ć	100	8
Embriologia	S	45	3
Cytofizjologia	W, S, Ć	60	4,5
Biofizyka	W, S, Ć	60	4
Historia medycyny	W	30	1,5
Medycyna ratunkowa 1 – pierwsza pomoc z elementami medycyny katastrof	S, Ć	30	2,5
Medycyna ratunkowa	S, Ć	120	7
Informatyka i biostatystyka	S, Ć	60	4
Genetyka	W, S, Ć	75	5,5
Biochemia z elementami chemii	W, S, Ć	175	11,5
Fizjologia i patofizjologia	W, S, Ć	150	8
Immunologia	W, S, Ć	60	4,5

³ W – wykład; S – seminarium; Ć - ćwiczenia

Patologia ogólna	W, S, Ć	35	3
Patomorfologia	W, S, Ć	155	17
Farmakologia	W, S, Ć	105	6,5
Toksykologia	W, S	30	1,5
Diagnostyka obrazowa	W, S, Ć	90	5
Propedeutika pediatrii	W, S, Ć	60	6
Propedeutika chorób wewnętrznych	W, S, Ć	160	8
Pediatrics	W, S, Ć	240	16
Choroby wewnętrzne	W, S, Ć	480	28
Chirurgia ogólna	W, S, Ć	320	18
Ginekologia i położnictwo	W, S, Ć	240	13
Otolaryngologia	W, S, Ć	50	3
Prawo medyczne	W	20	1
Dermatologia	W, S, Ć	60	3
Epidemiologia	S	30	1,5
Mikrobiologia	W, S, Ć	60	4
Okulistyka	W, S, Ć	60	3
Ortopedia z traumatologią	W, S, Ć	60	3
Farmakologia kliniczna	W, S, Ć	50	3
Neurologia	W, S, Ć	70	3
Zdrowie publiczne	S	15	1
Razem:		3355	211,5 ECTS

Tabela 4. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia stacjonarne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów ⁴ (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	ćwiczenia	I, II, III, IV	stacjonarna	j. ang.	174
Clinical Neuroanatomy	seminarium	VI	stacjonarna	j. ang.	20
Modern trends in the management of medical personel	seminarium	VII	stacjonarna	j. ang.	Planowany limit 20 osób.
Management practice in health care	seminarium	VII	stacjonarna	j. ang.	Planowany limit 20 osób.
Risk management in healthcare entities;	seminarium	VII	stacjonarna	j. ang.	Planowany limit 20 osób.
Models of health systems organization and their effectiveness	seminarium	VII	stacjonarna	j. ang.	Planowany limit 20 osób.
Management strategies and negotiations in health care	seminarium	VII	stacjonarna	j. ang.	Planowany limit 20 osób.

⁴ Stan na 25.02.2021 r. Wszyscy studenci są obywatelami polskimi.